

Roma anuabu Paulõ hatu kene bumanikiaki ROMANOS

Paulõ hatukiri xinānikiaki, na hātẓarā

1 ¹Mā Jesus Cristo ikūwaĩbu Roma anuabu ē Paulo hawē tsumapā mā haskaramēkaĩ? ishū ē matu kene bumai uĩrakāwē. Hawē kakape ē txaniakeakeshanū habistū hawē kuxipaya ea wakĩ Deusū ea meribi watā ea yununiki. ²Bebūkirihaira ha dukū Deusū hātẓa meribi kenenĩbu anu hawē bakewē yubakanikiri hawē hātẓa yuishunikabu Deusū hatu kenemani nū unaiĩ. ³Haska nukū Shanē Ibu kuxipahaira, Deusū bake Jesus Cristorā, huni kayabi judeubū shenipabu Davĩ baba kaĩshanaikiri Deusū hātẓa yuishunikabū kenenibu hayaki. ⁴Hanua Jesus tenābu mawaxina hawē Yushĩ Pepabetā hawē kuxipawē Deusū bestēwātā: “Narā, ē bake kuxipahaira dasibi binuaki”, akĩ Jesus Cristokiri nuku shabakabi unāmaniki.

⁵Haskawē taeshū Jesus Cristo ē ikūwāniwē ea duawakĩ Jesusū kuxipaya Deusū ea wanikē yura betsa betsapa tibitū hau habūri Jesus Cristo nĩkatā txibākĩ kēwāshanūbū hawē daya ashūkĩ ē hatu tapĩmakubaunaii. ⁶⁻⁷Hari mā Roma anua hiweabū Jesus Cristo mā ikūwaĩburā, matu dikabiwē Deus nukĩ katunishū hawenabu meribi matu waikiki. Mā haska hiweabuwē taeshū nukū Epa Deus inū nukū Shanē Ibu Jesus Cristō duawakĩ hau unānuma matu hiwemakubainūbūwē.

**Jesus Cristo ikūwaĩbu Paulõ xinākĩ hatuwē taeshū
Deus kēwākubainikiaki, na hātẓarā**

⁸Ha dukū matu yuinū nĩkakāwē. Haska wakĩ mā Jesus Cristo ikūwākĩ pe txibākubainaibu mae betsa betsapa tibi anushū matukiri txanimisbuwē taeshū Jesus Cristobe hātẓakĩ matu dasibikiri dayuikĩ ē merabenā Deus ē kēwākubaĩmiski. ⁹Haska inū, Deus besti duawanū,

iwanã, hawê bakewê nukû txakabu Deusû nuku buashûkatsis ikai hawê bakekiri dasibi ê kuxipawê hatuki txanikûkauni matu hakimama matu ea ashûkî Deus ê yukakubaïmis Deusû unaïkiki. ¹⁰Haska inû, matuki ê bakatsi ikai hau Deusû hawê xinãnê ea beshpawashûshanû hanu matuki ea bamakatsis ikî ea yunushanai Deusbe hãtxakî matukiri ê ea akubainai. ¹¹Ê xinãnã, matu uî kashû ê matu yusîkatsis ikaii, hau Jesus ikûhairawai mã kuxipakubainûbunã. ¹²Haska ê matu yuiairã, nû Jesus txibaïbu nuku dasibi merabenamei nû huïti kuxipanametirubuki, matubu inû earã.

¹³Ê betsabu inû ê puibuû, haska judeubuma mae betsa betsapa anu hiweabu ê hatu yusîmis keska wakî matukiriri xinaï mã Roma anushû Jesus ikûwaïbu ana matu ikûhairawamakî inû betsabû ikûwãriabuma Jesus hatu ikûwãmanû ika mã Roma anu hiweabu ê matu yusî kakatsis ikaii. Matu uîñû ika ê yubakabiakûkainaya hamapai betsa betsapatû ea teawa matu anu ê kariamaki. ¹⁴Yura betsabu tibirã, Gregonawabu inû, Gregobuma, unãnepabu inû, unãnepabuma Deusû ea yusîmakatsi ea yununiki. ¹⁵Haska ê xinaïwê taea mã Roma anu hiweabu anuri Jesuskiri kakape matu yusî kakatsis iki ê matukiri bepeshea ê xinã txãkãtxakayamai.

Deusû kakaperã, kuxipakiaki, na hãtxarã

¹⁶Tsuabûra Deusû kakape nîkatã ikûwaïbu Deusû habû txakabu buakî ana xinãma hawê kuxipa paewê hawenabu hatu wamishû mekepakeshanikiki. Haskawê taea ha dukû judeu hatiribû ikûwãkî taewanibuki. Hanushû ha katxu judeubuma betsabûri ikûwãriakanikiki. Haskakê Deusû kakape Jesus Cristokiri yuikî datã akî hawa hawê dakeama ê hatu yusîkubainai. ¹⁷Haska inû, hawê hãtxa yuishunikatû Deusû kakapekiri kenekî yuikî: “Tsuabûra Deusû hãtxa ikûwãkî txibaïwê taea pepai hiweshãkanikiki”, aniki. Haskawê taeshû hawê bakekiri kakape Deusû hawê hatu mekekî hatû txakabu buanishû ha besti ikûwaïbu hatu pashawashanikiki.

Deus txibãkatsi ikabuma ana Deusû hatu mekeismakiaki, na hãtxarã

¹⁸Yura hirabi hiwebaunabu hatû txakabuwê txakabukubaïkî hãtxa txanimawê hiwekatsi ikabumawê taeshû betsabû ikûwãtirubû hau nîkayamanûbû txanima hãtxa hunekî nemamisbuki. Habû hatu nemamisbu Deus nai anu hiwea hatuki sinatakî natiã hatu kupikî habu tenemaikiki. ¹⁹Hawara Deuskiri unãtirubu habu Deusû unãmakî hamebi hatu uïmamiski. ²⁰Hanushû Deus tsuã uïtirubumabia Deusû mai damiwani anua haska niti akama hawê kuxipa inû haska watãra dasibi pewakeakekubaïmis Deusû yurabu uïmaya hawara damiwani uïkî dasibibû Deuskiri shabakabi unãtirubuwê taea tsuabura Deuski

meseama yuikī: “Deuskiri tsuã ea yusiãamaki”, iki txanitxaka bestikanikiki. ²¹Hanushū yura itxapabū Deuskiri tapībianishū hawē hātxa danākī duawama inū kēwāma inibuki. Hakia haki petxitā hatū xinānē besti txakabu xinaī unaĩsmapakī ana txanima hātxa tapītirubuma ikubainibuki. ²²⁻²³Ha Epa Deus kuxipahaira mawatiruma ana kēwāma habū xinā kuxitā ha dami uīturu kēwākatsi ikī huni mawatiru betsabū dami waibu tsuabūra ha dami bitā kēwaību betsabū peiyabu dami waibu bitā kēwaību betsabū yuinaka piti inū pitima tae dabe inū dabeya dami waibu bitā kēwaību betsabū nutawē sharaibu dami waibu bitā kēwākī haska xarabu besti kēwākubainū ikī Deus danākī yuikī: “Ē unānepaki”, ibiai unaĩsmapabu ipaunibukiaki.

²⁴Haskawē taeshū yurabū haska xinaī aki hiwekatsis ikaibu hawaki ana dakeama hau habū yura mekeama txakabukubainūbū habū xinā txakabu inū hawara txakabuwakatsis imisbu akeakeaibu ana nemama ana hatu mekeama hatuki petxitā Deusū hatu henea haska hiwenibukiaki. ²⁵Yura betsabū Deuskiri hātxa kayabi danātā txani hātxa ikūwākī txibākī Deus kayabi ana xināma hawara Deusū damiwani besti uīkī kēwākubainibukiaki. Hakia nū ikūwaībunā, nukū mekenika Deus hatū nuku damiwani kēwākubainākāwē. Haskakirā.

²⁶⁻²⁷Haska txakabu besti xinākubainaibuwē taeshū Deusū hatu henekinā, yurabu ana abunamekayabiama hatū txakabuki dakeama daketapaibu hatu uīkī anikiaki. Hawarawē yura pepabu dakeaibu ana dakeama aībuaibū hunibu txutamakatsis ikama hakia habe aību betsabe txutanamei itsai menamei ibunanābu, inū huniburi aībuwē ana kemukī txutakatsi ikama habe huni betsawē kemui habe txutanameaibuwē taeshū hau haskai besti hiwekubainūbū Deusū hatu ana nemama henenikiaki. Haska hiwei dakeisbumawē taeshū hatū yura isī betsawē tenemakī Deusū hatu kupikī taewanikī. ²⁸Habū Deuskiri xinā txanima kayabi ana xinākatsi ikama ikubainaibuwē taeshū hatū huītini xinā txakaibu haska abui hiweaibu Deusū habu ana nemamaki. ²⁹Eska tibi matawaibuwē taeshunā, hawē atimapaiburā, txutanametxakaiburā, yauxiaiburā, ha pewē hiweama txakabuwē hiweairā, betsabu hatū hawara hayawē hatuki sinataiburā, yura betsa tenaīburā, detenameaiburā, txani txakabaunaiburā, beparameaiburā, yuānanaīburā, haskai hiweabuki. ³⁰Ha inū, shetxakai hātxa txakabumisburā, habū Deus danākī abuisbumarā, hawē nuibiabu benunū ikī tsua nīkaismarā, hamapai atirukiri keaīburā, txakabu betsa betsapa benawairā, haskakī hatū ibuā hātxa danākī nīkaisbumariki. ³¹Haska inū, hātxa txanima nīkakatsi ikamarā, hātxabiatā aisbumarā, tsuawē nuisbumarā, tsua merabenāma hiwemisbuki. ³²Ha inū, haskai hiwea hau hawē besti mawanūbūwē, Deus ibianikē haska unāhairabiaī ana hawaki meseama habias txakabuwakubaīkī betsabū habias akaibu uī benimakubaīmisbuki, habu huni txakabu tibirā.

Yura dasibibu unātā Deusū txanima hatu kupishanikiaki, na hātcharā

2 ¹Haska txakabu tibiwē yura betsabu ikai tsuāra uītā xinākī ha akī txitenū ishū mā amis kasmai mā atirurā, habias txakabu mā haya matūmebi mā daketapatirubuki. Habiaska tibi habubetā mā abiamiswē taearā, haskawē taeshū shanē ibu bebūshū matu txiteaibu mā hawa nematirubumaki. ²Hamē tsuabūra txakabuwakubaīmisbu kaneama Deusū unāti watā hatu kupishanai nū unaiī. ³Hamē matunā, tsuabūra txakabuwariaibu uīkī mā hatu kūyā akatsis imisburā, matūri habiaskari txakabu mā ariamiswē taeshū unātā Deusū matu kupishanai: “Ē pashatiruki”, ikī xināyamakubaīkāwē. ⁴Hakia Deus pepahaira mā danābiaya matū txakabu tanabiakubaīkī hau ana ha xināma Deusū buanū tsuabura hakiri kakī xinā betsa watā mā yukashanūbū matu xinaī matuwē nuikī hatiāra mā hakiri yukashanai hī hī ikama Deusū manakubainikiki. ⁵Haska inū, mā hatiritū txakabu betsa betsapa akī henekatsi ikama Deus xināma txakabu ibubis matsākeakebaīkī Deus sinatamamisbuwē taeshū yurabu dasibi unāti washanaitiā ana manama Deusū matu kupishanikiki. ⁶Haska yurabu tibi hiweshū amisbuwē taeshū Deusū hatu kupiakeakeashanai matu yuinū nīkairakāwē. ⁷Deusū hau nuku kēwāshanū hiwekuīkatsi nū hatiritū hawē hātxa txibākī heneama pepawakubainaibu pepawē manakukī mekekī nai anu Jesusbe Deusū nuku hiwekuīmashanikiki, ikibi imakinā, nū habu haska hiwekatsi benamisburā. ⁸Hamē yura betsa pubeī sinatai ha irabenamekī Deusū hātxa txanima danākī ha txibāma txakabu betsa betsapa wakubaīmisbu habuki Deus sinatakī kupishanikiki. ⁹Haska wakī Deusū hatu isī tenemakī nuitapahaira wakī keyushanikiki, ha dukū habu judeubū txakabu wamisbu kupi taewatā hanushū habu judeubumā txakabu wariamisbu kupikinā. ¹⁰Hakia mā hatiri pe hiwemisbu kēwākī niti akama unānuma Deusū matu habe hiwekuīmashanikiki, ha dukū judeubu manakutā hanushū judeubuma hatu manakuriakinā. ¹¹Hanushū Deusū hatu shabakabi unāti wakinā, yurabu txakabu inū pepabu dasibi uīmisshū habias xināwē besti hatu unāti wakī kanetirumaki.

Dasibi yunuti unaību inū unābuma Deusū hatu unāti washanikiaki, na hātcharā

¹²Dasibibū Deusū yunuti inū hawē nemati hātxa Moisés kenei haska hayama dabanē unāma txakabuwakubainaibu hawē yunuti inū hawē nemati hātxa haska yununi Deusū xināma hatu kupishanikiki. Hamē betsabū Deusū yunuti inū hawē nemati unābiakī txibāma txakabuwakubainaibu hawē yunuti inū hawē nemati hātxa xinākī Deusū haturi kupishanikiki. ¹³Ha inū, tsuabūra hawē hātxa nīka bestikī Deus benimawatirubumaki, hawa txibāmarā. Hakia tsuabūra hawē

hãtxa yununi nĩkatã habias txibãkubaĩmisbu hatuwẽ benimakĩ hatũ txakabu ana xinãma Deusũ hatukiri pe xinãshanikiki. ¹⁴⁻¹⁵Tsuabura hatũ xinã txakabu wakatsi ikama Deusũ Moisés yusĩmani keska hatũ huĩti merã ha kene nea keskashũ hatu unãmaya txanima hawa hatũ xinã merã hawa txakabu hayabuma hatu unãmamiski, haska neatũ hatũ xinã ibubis txakabuabu hatu ha akĩ inũ hatu nemakĩ unãmakinã. Haskawẽ taea judeubuma Deusũ Moisés yusĩmani kene hayamabia hatũ beyawẽ hawara txakabu unãmisbu inũ hawara pepa amisbu haska Deusũ Moisés yusĩmani unai keskakĩ txibãmisburã, habu hatũmebi hatũ yunuti inũ hatũ nemati haya keskabuki. ¹⁶Haskawẽ taea hanu bari hawẽ heneaitiã Deusũ Jesus Cristowẽ taeshũ haska judeubu inũ judeubuma hawara txakabu inũ pepa hune akubaĩmisbu dasibi hatu unãti wakĩ keyushanikiki. Na haska washanaikiri hawẽ kaka pepa hawẽ meketi Jesus Cristokiri ẽ hatuki txanikũkainai.

**Hawẽ yunuti inũ hawẽ nemati Deusũ Moisés
judeubu yusĩmanikiaki, na hãtxarã**

¹⁷Mã judeubu kẽmis matu yuinũ nĩkakãwẽ. Txanima Deusũ matu katushũ hawẽ hãtxa Moisés matu kenemashuni haki txiti ika matũ Deuswẽ mã kẽmiski. ¹⁸Hawara Deusũ abuai unãkĩ hawẽ hãtxa mã unaiwẽ taeshũ haska hãtxã matu yusia tapikĩ mã pe katukubaĩtirubuki. ¹⁹Hanushũ matunã, yura betsã huni bekũ iyumis keska wakĩ yura betsabũ Deuskiri unãriabuma yusikĩ mã hatu tapĩmatiru mã xinãriaii. ²⁰Haska inũ, hawẽ yunuti inũ hawẽ nemati Deusũ Moisés yusĩni mã hayawẽ taeshũ dasibi hãtxa kayatapia unãkĩ habũ xinã benua inũ habu huĩti babubu mã hatu tapĩmatiruburi mã xinãriaii. ²¹Hakia haskabia yura betsabu yusikĩ meshtãmabiai haskai matũmebi mã yusĩnanaĩmamẽ? Haska inũ, yura betsabu yumetsukiri hatu yusikĩ txitebiai haskai ibubis hatu beparãtã mã yumetsuriamismẽ? ²²Haska inũ, hunibu hawẽ aĩmabe hau txutanameyamanũbũ, aĩbuaburi hawẽ benemabe hau txutanameyamanũbũ, iwanã, nemakĩ hatu yusĩbiamis haskakĩ kanekĩ mã habiaskari akĩ txakabuwamismẽ? Haska inũ, yushĩ dami betsã kẽwãma mã danãhairabiamis dami itsa hawẽ kẽwãti templo anu mabu beabu mania yura betsã bitã hawẽ pei binũ itã inãnãnai mã yumetsumiski. ²³Haska wakĩ Deusũ yunuti inũ hawẽ nemati hãtxawẽ kẽbiai hawara Deusũ abuai akama ikũkaikĩ matũ xinã mã tapiskuwawẽ taeshũ yura betsabu Deuskiri mã hatu danãmamiski. ²⁴Haska Deusũ hãtxa yuishunikatũ kenekĩ yuikĩ: “Mã haska hiwemiswẽ taea judeubuma Deuski meseama ẽ hẽ imakĩ mã hatu kashe paepawamaii”, haska kenei keska habias kanekĩ mã hatu amakubainaii.

²⁵Haska inũ, dasibi hawara Deusũ Moisés judeubũ shenipabu hatu yusĩmani habũ txibãkĩ yuikĩ: “Hawara Deusũ abuai dasibi nũ

txibākubainai”, ikĩ matũ hina kubitxi mã meshteairã, ha txanima mã pewaii. Hakia habũ matũ hina kubitxi meshtebiatã hawara Deusũ judeubũ shenipabu yusĩni habũ mã txibãma matũ hina kubitxi hamẽ meshtekeyabia mã hawenabu kayabimaki, mã hawẽ hãtxa txibãmawẽ taearã. ²⁶Haska inũ, hawara Deusũ abuai judeubumã pe txibākubaĩkĩ hawẽ yunuti haya keska habu hatũ hina kubitxi meshtekeumabia Deusunabu kayabi hatu wamiski, hina kubitxi meshtekeya keska wakinã. ²⁷Haska inũ, hawara Deusũ yusĩni mã judeubu hayabiabũ ha nĩkabiakĩ txibãma mã kaneabũ hanushũ judeubumã hatũ hina kubitxi meshtekeumabia Deusũ yusĩni haya keskakĩ hawara Deusũ abuai txibākubaĩmisshũ matu binuhairatã matu habũ unãti washanikiki. ²⁸Haska inũ, judeubũ beya txibaĩ hawẽ hiwekĩ habũ bakebu hatũ hina kubitxi meshte bestimisbu judeu kayabi itirubumaki, bemakis bestirã. ²⁹Hakia judeubu kayabitunã, uke merã hawẽ xinãwẽ Deus txibãmisbuki. Deusũ Yushĩ Pepawẽ hatu kaya wakĩ pewakubaĩmiski, hawenabu kayabi wakinã, bemakis besti hawẽ yunuti txibãkĩ hatũ hina kubitxi meshtekea bestiwẽmarã. Tsuara haskaburã, Deusũ hatu uke merã unaĩkiki, bemakis hunibũ uiaĩ keskamarã.

3 ¹Haskawẽ taeshũ judeu hatiritũ ea yukakĩ: “Dasibi Deusũ yusĩni judeubũ nũ unãkĩ txibaĩwẽ taeshũ Deus benimawakĩ judeubuma nũ hatu binuamẽ?” ea wamisbuki. ²Shabakabi matu yuinũ nĩkakãwẽ. Ikũki. Ha dukũ mã judeubu hawẽ hãtxa Deus mã ashũturu matuki txiti iniki. Matu haska wani pehairaki. ³Ana habiaskari haratutũra ea yukakĩ yuikĩ: “Judeubu betsabũ Deusũ hãtxa ana txibãma danaĩbuwẽ taeshunã, hawara Deusũ nũ judeubu nuku yubani betsa washanimẽkaĩ, nuku danãkinã?” ea wabu: ⁴“Haska mã xinãtirubumahairaki”, akĩ ẽ hatu yuimiskiri matu yuinũ nĩkakãwẽ. Dasibi yurabu hawara yui yubakatã txani txakabiamisbũ Deusũ hawẽ hãtxa kayabi matu yubaniwẽ taeshũ Deus txani txakakĩ betsa waismariki. Haskawẽ taeshũ Deusũ hãtxa yuishunika Davĩ Deus dayuikĩ:

“Deusuũ, tsuãra mĩ pepawẽ hãtxa kaneama mikiri yuimistrã,
mĩ hawa kaneisma unãshãkanikiki.

Miki ha ibiamisbu
mĩ hatu binu keyushanai,
hanu yurabũ mia unãti waitianã”,

itã keneniki.

⁵Yura betsã xinã txakai hãtxatiru keska matu xinãmanũ nĩkakãwẽ. Yura betsã ea yukakĩ: “Nũ txakabu betsa betsapa wamiswẽ taeshũ Deusũ hawẽ yubakawẽ nukuwẽ nuibiai haskai Deus pepama ikaskĩ nuku kupimismẽ? Haskakenã Deusrã, txakaburaka”, ikaya ⁶ẽ Paulõ kemakĩ: “Haskatirumahairaki. Deusũ yurabu kupikinã, kanetirumaki. Haskawẽ taeshũ Deus pepa bestiwe taeshũ yura dasibi mai hirabi

anu maniabu hatu unātā habū txakabu inū habū pepawē hatu kupikī keyushanikiki”, aka 7ana yuitxakakī: “Haskakenā, nū txakabuwaya haska Deusū pe bestiwakubaāimistrā, yura betسابu nū hatu unāmaya habū Deus kēwāmisbuwē taeshū haskakī nū txakabuwakubainaiwē Deusū nuku kupishanimēkaī? 8Hau yura betسابū Deus kēwānūbū nukubunā, txakabuwariakubainākāwē”, ikaibu hari xinā txakakī yuiaibuwē taea Deus hatuki sinatakī txanima hatu kupishanikiki. Hakia nuku yuaī: “Paulo inū hawē haibuaibū haska yusimisbuki”, iki habu haskakinā, Deusū kupiti ibubis bi yupukunākanikiki.

Tsuabu pepamakiaki, na hātstarā

9Haskakēkaī nukubu judeubunā, Deus benimawakī habu judeubuma nū binuamē? Nū haskamahairaki. Txakabuwakī nū judeubu inū matu judeubumā nū hamapai kemu paewē txakabukī nuku dasibibū hatu uīmatxakakī nū kanemisbuki, txakabū nuku tsumawē taerā. 10-12Ha haskakiri hatunabukiri Deusū hātsta yuishunikatū habukiri yuiki:

“Mai hirabi anu yura bestitxaitū Deus haibu wanū ishū benamis hayamaki,

tsua nū bestitxai kaneisma pepa hayamarā.

Tsua unānepamaki.

Tsuā Deuskiri tapikatsi ikamaki.

Dasibibu bai txakabuwē buirā,

txakabui atimapai hiweabuki.

Tsuā pepahaira aki hiweamaki.

Tsua yura bestitxai pepa nū betxitirumaki.

13 Yura mawa pukītā bepuama hanamisbu keska

hawē tepū pisi maiyai keskaki,

hawē hana parananaī txani matarā.

Hawē keshawē dunū pae arua keskaki.

14 Hawē hashpawē yupukunaī kūyā imiski.

15 Hawē taewē kuxikaīkī yura betsa detekī

himi txara txara imamiski.

16 Hanira niake niakekī

pubēkī nuitapawakī hawara yamawamiski.

17 Hani unānuma kati bai tapia hayamaki.

18 Deusū uībiaya hawē berubi dateismaki”,

hatu haska watā kenenibuki. 19Haskakē Moisés inū Deusū hātsta yuishunikabū yusīni unāhairabianibu: “Mā pepaki”, akī Deusū hatu haskakiri xinākī yuiamaki. Hakia haska yura dasibi mai hirabi anuabū txakabuwakī nū kanemis nuku unāti washanai dasibibu Deus bebunua nū hawa hātstirumaki. 20Deusū hātsta kenenibu tapīmisshū: “Eānā, ē hawa kaneismaki”, ikī yui Deus unāti wamai pepatirubumaki. Hakia haska

Deusū hātxa keneniburā, haska hawē nū txakabuwakubaāimis dasibibū nū hawē besti unātirubuki.

Jesus nū ikūwaiwē taeshū Deusū nuku pepawamiskiaki, na hātcharā

21-22 Eska wakī Deusū yurabu pepawamis shabakabi hatu uīmani matu yusīnū nīkakāwē. Judeubu inū judeubumarā, tsuabūra Jesus Cristo ikūwai nukū txakabu hatū nuku buashunikē: “Haska Deusū bebūkiri yubani tsuabūra nū ikūwaiibu besti txakabu hayama pepabuki”, ikī Deusū nukukiri pe xināmiski. Haskakiri Deusū hātxa Moisés kenei inū Deusū hātxa yuishunikabū keneniburā, habiaska dabes xinā hakiri kenenibu kaneama inū uītirubuki. 23 Ha inū, yura dasibibū txakabuwakubaāimisbuwē taea haskatā ibubis Deus pepaki nū tsua kematirubumaki, kanei hiwei peisbumawē taearā. 24-25 Deus nū hawa washūkī daewatirumabiakē Deus duapatū hawē pepa hatu uīmakī hawē bake hawa yauxiama hamē inākuīkī Deusū Cristo hatu nuku tenāmashūkī hawē himi habawanirā, Jesus Cristō nukū kupiti biniwē taeshū tsuabūra mā Cristo ikūwai hawē nukū txakabu buati waniki. Haska xinākī tsuabūra nukū txakabu nū buamakatsis iki haki txaniaya txanima Deus pepa kaneismatū nuku unāmaki nū hawē bake ikūwaiwē taeshū besti nukū txakabu buashūtiruki. Cristo mawakī nukū txakabu besti nukuna buashunama hakia uatiā hiweshū ikūwāniburi hatū txakabu hatu buashūrianiki. 26 Nukuwē nuikī hī hī ikama nuku manamiswē taeshū na habiatiā haska Deus pepa bestitū maturi pepa wakī nuku unāmaki tsuabūra Jesus ikūwaiibu beru mestēwāmakī natiā Deusū nuku unāmariakubainikiki.

27-28 Haskakē nuku haska wakubainai nīkakāwē. Deusū nuku pepawairā, hawē yunuti inū hawē nemati nū txibākubaāimiswē taeama hakia Cristō nukū kupiti biniwē taea tsuabūra nū ha ikūwai haskai pe ikasi hiwea nū kēmis Deusū xināma hawē pepawē besti nuku hawēruawamis nū unaiī. Habiaskari Deusū yunuti inū hawē nemati nū txibākubaini ibubis pepakī nū binutirumakē hakia haska Jesus Cristo nū ikūwaiwē taeshū Deusū nuku pepawamiski. Haskakē hawara pepa ibubis nū amis xinaī ana nū kētirubumaki.

29-30 Ha inū, nukū mekenika Deusrā, judeubuna bestimē? Haskawē taea yura dasibi shukua betsa betsapa hiwebaunabu hatu mekeismamē? Haskamaki. Txanima dasibi Jesus ikūwaiibu nuku mekemiski, judeubu inū hātxa betsa betsapa tibiyaarā. Nukū mekenika Deus bestitxai hayaki. 31 Haskakē tsuabūra Jesus ikūwātā hawē yunuti inū hawē nemati betsa wakī nū maewamaki. Habiawē nū matu yusīkubainai. Hakia ha kene hatu yusīni unākī haska Deusū nuku pe hiwemakatsis ikai shabakabi nīkakī nū mestēwaiī, hari Deusū hātxa haya betsa wamarā.

Deusū yuba hātxa Abraāonē ikūwanikiri yusīnikikiaki, na hātcharā

4 1-3 Deusū hātxa yuishunikatū nukū shenipabu Abraāokiri kenei eska yuiaki. Deusū hātxa Abraāonē ikūwāniwē taeshū Deusū

xinākī: “Abraão huni pepaki”, akinã, Abraõonē Deus ikūwākubainai anikiri matu yuinū nīkakāwē. Abraõokiri Deusū xinākī: “Abraão pepai hiwekūkainaiwē taea huni pepaki”, ikaya Abraão ibubis kēkeaniki. Hakia pepai hiwekūkainaiwē taeama hakia hawē hātxawē Deusū yubai nīkakī tapītā ha besti Abraõonē txibākubainiwē taeshū Deusū Abraõokiri pe unāti wakī xināniki.

⁴Haska inū, tsuabūra yura betsa dayashunabu hatū daya pei inākuī keska hamē ināma hakia hatu dayamatā deveshū pakakī ināmisbuki.

⁵Hamē, tsuabūra Deus duawanū, iwanã, hatū huīti merã Deus ikūwaību Deusū hatū aka pepawē hatu pepa wama hakia hatuwē nuikī yurabū hatū xinã betsa wawē taeshū hatū xinã txakabu hatu buashūtā: “Ha yura pepabuki”, akī haskawē Deusū hatukiri xinākubaīmiski. ⁶Haska pepa inū txakabu yurabū amisbukiri tanama haska Deusū abuai aki pepakī Deus unāti wamamisbukiri Davī ibubis unākī xinaī hātxai:

⁷“Tsuabura hatū txakabu Deusū ma hatu buashūtā ana xināmakē xinã txākāmisbuki.

⁸Tsuara hawē txakabu Shanē Ibu Deusū ana hakiri xināmakē ha yura benimariamiski”,

iniki, Davirã.

⁹Na Davī eska kenekinã, judeubū hatū beya txibākī hatū hina kubitxi meshtemisbukiri besti animē? Habu judeubuma dikabiki akama iniraka? Matu yuinū nīkakāwē. Abraõonē Deusū hātxa nīkatã ikūwākubainiwē taeshū Deusū unāti watã yuikī: “Huni pepaki”, anikiri kenekī ē matu xināmarshuki. ¹⁰Hakia hatiã Deusū Abraão hakiri pepa xinānimē? Hawē hina kubitxi ma meshtekē animē? Meshteriamabiakē aniraka? Ana matu xināmanū nīkakāwē. Hawē hina kubitxi meshteriana Deus ikūwākubainiwē taeshū Deusū Abraõokiri pe xināniki. ¹¹Hanushū Abraõonē Deusū hātxa ikūwaīwē taeshū unāti wakī hawē xināmati wakī hawē hina kubitxi meshtenibuki, haska ikai tsuabūra shabakabi hau unānūbunã. Deusū haska wanikē dasibibū Deusū hātxa ikūwaību Abraão hatū epa ikūkaītiwaniki, habū hatū hina kubitxi meshtemisbu inū habū meshteabumarã. Haska tibibu Deusū haturi unāti wakī: “Yura pepabuki”, hatu washanikiki. ¹²Haska inū, haska Abraõonē hawē hina kubitxi meshteriana Deus ikūwākubaini keska wakī judeubu inū judeubuma haratubūra Deus ikūwaībuwē taea ha ini keskabu habu dikabi hatū shenipabuki.

Deusū Abraão yubanikiri Paulō hatu yusīnikiaki, na hātxarã

¹³Haska inū, hawē yunuti inū hawē nemati Deusū Moisés kenemariama Deusū hātxa Abraõonē ikūwākubainaya Deusū Abraõokiri xinākī: “Huni pepaki”, aniwē taea hatiritū ha keskakī hawē bababū Deusū hātxa ikūwākubainaibu mai hirabi hatu ibu wamakī yunushanū, iwanã, Deusū

Abraão hatukiri yubaniki. ¹⁴Ha dukū hawē yunuti inū hawē nemati hātxa Deusū Moisés yusīmanikenā, ha besti txibākī haska Deusū Abraão yubani bi bestitiruburā, habū Jesus nū ikūwaību hamē ikeanaai. Ha inū, haska Deusū Abraão yubani hawa kuxipa pema iriakeanaai. ¹⁵Hamē hawē yunuti inū hawē nemati hātxa Deusū Moisés yusīmani kaneaiibu hatuki Deus sinatakī kupimiski. Hakia hanu yunuti inū nemati hātxa hayamakē hawawē taeshū tsua kupitirumaki.

¹⁶Hawara Deusū abuai Abraōnē ikūwākī ani keska wakī Deusū hawē hātxa mā ikūwaīnā, hawē hātxa benutima wakī nuku mestēwāshuniki, hawa pakama hawē inākuī ikūwākī nū bishanūbunā. Ha Deusū Abraão yubani xinākī tsuabūra hawē yunuti inū hawē nemati nū txibākī Jesus nū ikūwaību inū, tsuabūra Moisés hātxa txibāma Abraōnē ikūwāni keskakī mā ikūwaību mai hirabi nuku yunushanairā, Deusū Abraōwē nuku dasibi yubashuniki, dasibi ikūwaībū shenipabu wakinā. ¹⁷Haska inū, ha Abraōnē ikūwākubainai Deusū yurabu mawa bestēwātiru inū hawē xinānē hawara xarabu dami hayariama damiwamistū Abraão yuikī: “Yurabu betsa betsapabū hatū shenipabu ē mia waii”, inikē Moisés hakiri keneniki.

¹⁸Haska Abraão inū hawē aī Sara anua besti hatū huni bake kayabi inū hawē bababu mirima tsuā tanatiruma hayatā yura betsa betsapa shanē ibushanaibu bebūkiri Deusū yubani anibuhairakī haska xināma Deusū hātxa nīkatā manakakī hawa dateama Deusū haska washūshanai ikūwākī xinākubainikiaki. ¹⁹Anibuhaira 100 bari kemai mawatirubia inū bakewatirumabia hawē nuiama inū, hawē aī Sara yushabuhaira ma mawa kemariaitū bake bitiruma hawē nuiamari Abraão hawē xinā babuama Deusū hawē huni bakekiri yubani ikūwākubaikī hawara Deusū ashūshanai hawa hakimama mestēshū uikī kēwākubainikiaki. ²⁰Deusū Abraão yubani ashūshanai hawa xinā betsa betsapa wama inū, xinā dabeama manakī ana ikūhairawakī Deus kēwākubainiki. ²¹Haska Deus kuxipatū yubanishū uīmashanai Abraōnē xinākubainai ²²haskai Deusū uikī xinākī: “Abraōnē ea ikūwaīnā, huni pepaki”, anikiaki.

²³Haskawē taeshū Deusū Abraōkiri hatu kenemakinā, hakiri besti xinākī akama hakia yura betsabukiri ²⁴inū nukukiriri xinākī ashuniki, hatu kenemakinā. Habiātūri nukū Shanē Ibu Jesus bestēwani ha xināwē nū ikūwāyā Deusū hawenabu nuku wamiski. ²⁵Hau nukū txakabu nuku buashuni nukū Shanē Ibu mawanū Deusū yunua mawaxina ana bestēwaniki, hau hawē taeshū yura pepabu nuku wakubaīshanunā.

Jesus ikūwaību Deusū hawē haibuaibu nuku wamiskiaki, na hātcharā

5 ¹Hawē hātxa nū ikūwaīwē taeshū Deusū nuku pepa wakī xinākubainikiki. Nukū Shanē Ibu Jesus Cristō Deusbe nuku haibunamemaya unānuma hiwei nū benimakūkainai. ²Hanua haskawē

nũ benimaiburã, txĩtuãma Jesus Cristo ikũwaĩ Deusbe haibunamei nũ hiweabuki, ikisrã. Ha inũ, na habiatĩã bestima hakia betsatiãri Deusbe hiwei hawẽ kuxipaki nukutã nũ hawẽruashanaii, ikibi ikirã. ³Haska bestimaki. Natiã Cristo nũ ikũwaĩwẽ taeshũ hamapai mei nũ bika teneaiwẽri Deusũ hawẽ kuxipa nuku uĩmakubainaiwẽ hawẽ xinã txãkaĩ nũ txĩtuãma nũ kuxipakũkainai nũ unaiĩ. ⁴Deusũ nuku kuxipa wakinã, haska xinaĩ keska nũ akaibu nukukiri pe xinaĩkiki. Hanushũ Deusũ kuxipa nũ hayawẽ taea haska nuku yubani manairã, nũ benutiruma nũ xinãkubainaii. ⁵Haska nũ manakatiru Deus nukuwẽ nuimis nuku unãmakĩ hawẽ Yushĩ Pepa nuku inã hawẽ taeshũ Deus ikũwãkĩ txibãkubaĩkĩ haska nuku yubani manai hamẽ nũ manakamaki. Haska xarabuwẽ taeshũ hamapai bika nũ teneairã, hawẽ taeshũ Deus nũ kẽwãkubainaii.

⁶Yura dasibibu Deusũ nuku kupinũ ikũkainaya haska ibubis pashai nũ meketirubumakẽ hatiãra hanu Deusũ Cristo yunua tashnitã yurabũ Deuskiri xinãma txakabukubaĩmisbu hatũ txakabu dasibi Cristõ hatu bua keyushunũ ika debuniki. ⁷Tsua haskariai yura betsawẽ taea hawẽ nuikĩ hawẽ kupiti bishuĩ: “Ea awe”, ikirã, tsuã haska xinãtirumaki. Hakia yura betsa pekũkainai hawa kaneisma tenãnũ, iwanã, itxakawaibu tsuãri hawẽ kupiti bishuĩ mawashutirumariki. Yura betsabu merabewakubaũmis nuikipa tenãnũ, iwanã, itxakawaibu hawẽ kupiti bi yura betsa hawẽ dabanã iki mariastũ bishuĩ mawatiruraka. ⁸Haska keska binumakĩ Deus dasibibuwẽ nuikĩ nuku abuai nuku unãmanirã, dasibibu nũ txakabu husia hiwebiakẽ ha xinãma Deusũ Cristo yunua tashnitã nukũ kupiti nuku bishuĩ ha besti nuku mawashuniki. ⁹Cristo mawakĩ nukũ kupiti ma nuku bishũkẽ Deusũ nukukiri yuikĩ: “Mã ana txakabu hayamaki”, iniwẽ taea Cristo Shanẽ Ibhairai hanu hawẽ henei yurabu kupinũ ika hushanaitiã Deus nukuki sinatabiamis hawẽ kupiti nũ hawa ana hayamahaira ishanaii, Cristo nukuwẽ hiwekũkaĩkĩ nuku pashawamiskena. ¹⁰Haska inũ, Deus dasibi yurabuki sinataya nũ habe haibunameriamabiakẽ hawẽ Epa daewakĩ nukũ kupiti nuku bishuĩ Cristo nuku mawashũkĩ nukũ txakabu bua keyukĩ ana xinãtima watã pepa keskabu nuku waniki. Hawẽ bake hiwekũkaĩkĩ txanima nuku mekeshanikiki, nũ ma Deusũ haibuaibukenã. ¹¹Natiã nukũ Shanẽ Ibu Jesus Cristõ hawẽ Epa Deus hatũ nuku haibu wamakĩ daewamani unãnuma hiwekĩ txanima hawẽ taeshũ benimakĩ Deus nũ kẽwãkubainaii.

Adão inũ Cristokirikiaki, na hãtxarã

¹²Mai anua ha huni bestitxai ha dukũ Deusũ damiwashũ nemabiabaina nĩkama txakabu hikimakĩ tateskĩ taewakẽ hawẽ taea hau mawashanũ Adão anibuai Deusũ kupikĩ nemama inikiaki. Haska wanikẽ yurabu dasibi Adão keskariai Deus nĩkama kanemisbuwẽ taea anibui inũ

yushabui mawariakubaïmisbuki, Adão ini txibaïnã. ¹³Ha txakaburã, ma yurabu anu mai anu haya inikiaki. Hawē yunuti inū hawē nemati Deusū yunukī hayawariamabia ha yurabu txakabuaibu hatū txakabu xinākī Deusū hatu kupikubainikiaki. ¹⁴Haskakē Deusū Adão damiwashū hari hiwemani anua inū hanu Moisés hiwentiã Moisés Deusū hãtxa yurabu yusīkī taewariama hawē yunua keskawē txakabui yurabu ibubis mawakubainibukiaki, Adão keskakī Deus nīkama inū txakabu betsa betsapa wakubainirã.

Ha dukū huni Adão Deusū damiwaniki. Hatū txakabuwanikē hanua huni betsa pepa Adão binua ha katxu hau hushanū Deusū yubani hushū hatū hiweti bai bena nuku washuniki. ¹⁵Ha Adãonē txakabu tashnimaniwē taearã, Deusū hawē aka nuku unāmairã, haskasmaki. Ha huni bestitxaitū txakabuwaniwē taea haska keskariai ha txibaï itxapabu mawakubainibuki. Hanushū Deusū hawē aka betsa nuku inākuīkī huni bestitxai Jesus Cristowēri itxapa binumaniwē taeshū itxapaburi pewakī hatu merabewaikiki, hawenabu hatu wakinã. ¹⁶Ha inū, Deusū nuku inākuīni inū haska Adãonē txakabuwani ha dabe haskas dabemaki. Huni bestitxaitū txakabuwaniwē taea dasibi yura betsaburi txakabukubaïmisbuki. Haskawē taeshū yura dasibibu hatu kupishanaï Deus deveabu keska manakanikiki. Habiaskabiakē hatiri yurabu txakabubiakubainaïbu Deusū hatu duawakī tsuabūra hawē bake Cristo besti ikūwaïbu habu kupiama: “Hawa txakabu hayama pepabuki”, iwanã, hatukiri pe xināmiski. ¹⁷Hanua Adão huni bestitxaitū kanekī txakabuwaniwē taea habiaskariai yura dasibi mawariakubaïmisburã, txanimaki. Hakia Deus nuikipatū Jesus Cristo huni bestitxai nuku hamē inākuīni habū nū ikūwaïbu duawakī Deusū nuku pepabu waya hawara Jesus Cristō nuku ashūkī binumaniwē taeshū hiwea bena bitã ha huni betsa Cristõnã, dasibiburi merabewakī hatu binumashuniki.

¹⁸Haskakē huni bestitxai Adãonē txakabuwaniwã, hawē taea hatū kupitiwē hau mawakubaïshanūbū yura dasibibu Deusū hatu yupuniki. Habiaskari wakī huni bestitxai hawa kaneismatū nukū kupiti nuku bishūriai mawaniwē taeshū yura dasibibū nū ha ikūwaïbu Deusū nuku pepawatã habe niti akama nuku hiwekuïmashanikiki. ¹⁹Haska inū, huni bestitxai Adãonēnã Deusū nemati txibãma iniki. Habiaskariai yura dasibibu Adão ini keskabuwē taeshū: “Yura dasibi txakabukī habias txibãkanikiki”, iwanã, Deusū hatukiri pe xinaïsmaki. Hakia huni bestitxairi Jesus Cristõnã, hawara Deusū yunua txibãkubaniwē taeshū yurabu itxapabūri Cristo txibaïbu hatu merabewakubainai pepabū txibãkanikiki.

²⁰Hanua haskai yurabu txakabu bestiwē hiwei mesei atimapahairakubainaïbū Deusū hawē yunuti inū hawē nemati nukū shenipabu Moisés yusīmakinã, ana hatū txakabu ewawati waniki. Hanua

txakabui pikubiaibũ Deus hatuwẽ nuikĩ hatũ txakabu binumakĩ hawẽ pepahaira hatu unãti wamakĩ hatu duawaniki. ²¹Txakabu hikinishũ ha shanẽ ibukĩ yurabu tenãkubaĩmiski. Haska keskariai Deus shanẽ ibukinã, hawẽ nuikipawẽ hawẽ bake Jesus Cristowẽ taeshũ hawenabu nuku wakĩ: “Ha enaburã, pepabuki”, ikĩ nuku hiwekuĩmaikiki.

Jesus ikũwai nũ naxiarã, nũ habe mawa keskakiaki, ña hãtxarã

6 ¹Hanua yurabũ txakabuwakĩ Deusũ yusĩa txibãkubainabumawenã, nukunã ha xinãma yuikĩ hatũ Deus pepabia kemaĩ hau ana shabakabi hawẽ duapahaira nuku uĩmanũ nukubunã, txakabuwakĩ heneyamakubainãkãpa? ²ikĩ haskakiri xinaĩ hãtxatimahairaki. Hakia tsuara ma mawa maiwabu ana txakabuwatirubuma keskakĩ Satanãsã parãti hãtxa txibãma dasibi nũ Jesus Cristo txibaibũ nukũ txakabu henetã nũ ana txakabuwẽ hiwekũkaĩtirubumaki. ³Haska inũ, Jesus Cristo nũ ikũwãkubainaya yura betsã nuku naximaburã, Jesuski nũ dasia habe mawani keska Deusũ nukukiri pe xinãmis matunã, mã unãmamẽ? ⁴Ha inũ, nuku naximaburã, Cristobe nũ mawa keska nuku habe maiwanibu keskakẽ nukũ xinã txakabu putai nũ hiwei benashanũ hawẽ Epa kuxipatũ Jesus Cristo bestẽwani keska wakĩ hiwea bena betsahairawakĩ nuku bestẽwã keska wamiski.

⁵Nuku naximabu Cristoki dasia nũ habe mawani keska ana Cristo besteni keskairã, hiwea benawẽ nũ hawẽ hiwekũkainaii. ⁶Ha dukũ nũ hawẽ hiwetxakani sheni Cristobe cruzki netãtã nũ habe mawani keskaki. Nũ haskaya nukũ xinã sheni Deusũ nuku betsã wamakẽ txakabũ nuku beshetã hawẽ tsumawakĩ ana nuku yunutirumaki. ⁷Hanua tsuara mawakenã, ana haskatã shanẽ ibukĩ txakabũ tsumawatã yunutirumaki. ⁸Nukuburã, Cristobe nũ ma mawani keskawẽ taea txanima dateama nũ habe ana hiwekuĩkũkaĩshanai nũ unaiĩ. ⁹Ha inũ, Cristo mawatã ana besteni ana mawatiruma nũ unãriaii. Ha yushĩ parananãmistũ ana tenãkĩ maemakĩ ana binutirumahairaki. ¹⁰Ha inũ, Cristo bestiwai mawakĩ dasibibũ txakabu betsã betsapa binu keyuniki. Natiã hawẽ hiweawẽ Deus besti duawanũ ika habe hiwekũkainikiki. ¹¹Haskawẽ taea matũri xinã bena wai mawa keskatã dasibi txakabu henebaini Jesus Cristoki dasitã Deus benimawanũ ika haskakiri besti xinaĩ hiwekubaĩkãwẽ.

¹²Haskakẽ matũ xinã txakabu kemuwẽ hau matu tsumashũ hamapai betsã betsapa txakabuwẽ hau ana matu niniyamanũ nemakubaĩkãwẽ, ana ha uĩ mã kemuai txibãmarã. ¹³Haska inũ, matũ yura ana txakabu tsumawamayamakãwẽ, ha hamapaiwẽ nukũ yura hawẽ txakabu watimakirã. Eska wakinã, matũ xinã pe mekekĩ matũ yura hirabi Deus inãkĩ mekemariakubaĩkãwẽ. Ha inũ, yurabu mawatã ana besteã keskatã matũ yura pe mekekĩ matũ hiwea Deus inãtã pepashũkubaĩkãwẽ, matũ yura hirabiwẽ Deus duawakinã. Hawa kaneama ha bebũshũ pepakĩ akubaĩkãwẽ. ¹⁴Mã

Cristo ikūwāyā Deusū matu pepawaiwē taeshū txakabū matu ana beshetā tsumatirumaki. Haska inū, Deus duawanū, iwanā, hawē yunuti inū hawē nemati Deusū Moisés yusīniwē matu ana mekeamaki. Hakia Deus duapatū matu ma mekeikiki, mā hawē daya akaiburā.

Txakabu henebaī pepatikiaki, na hātšarā

¹⁵Haskai hariri hātšamisbumē? eska yuirā: “Haskakenā, Deusū nukū shenipabu hawē hātšaxa yusīnitū nuku ana tsumama hakia hawē bake nū ikūwaīwē taeshū nuku duawakī nukū txakabu buashanairā, nū txakabuwaitā, hawamaki. Hamapai txakabu betsa betsapa anākāwē”, iki mā yuinamemisrā, haskatimahairaki. Matu yusīnū nīkakāwē. ¹⁶Yura betšā yura betsa tsumawamakī inā hanushū hawē shanē ibu ha besti hau dayashūki hawē yunua besti ashūmisrā, mā unai. Hakia habiaskari wakī matū txakabū matu tsumawakē haskai ha txakabu txibaī mā hawē mawa kayabi mā benushanai. Hakia haska binumakī Deus mā nīkakī txibaī hawē haibuaibu matu wakī hiwekuimaki hawenabu matu washanikiki. ¹⁷⁻¹⁸Ha dukū txakabū matu tsumawakī taewaniki. Hanushū Deusū matu merabewaya nū matu yusīkubaina nīka pewatā matū huīti hirabiwē matu yusīaibu mā ikūwāniki. Natiā ana txakabu dayashunama hanua kaīkaī Deus dayashūki pe besti mā ashūkubainai. Matu mā haskai nīkai huīti xinā txākākī Deus ē kēhairawakubainai. ¹⁹Ha inū, dasibi mā tapī keyuriamakē matu shabakabi yusīki hātšaxa bikamawē matu yusīnū nīkakāwē. Hawara txakabu pepama Deusū danāmis betsa betsapa anū ika hawē kemui matū yurawē txakabu irumai mā atimapakūkainiki. Hakia habiaskari wakī matū yura Deus inātā pepakī Deus dayashūkubaīkāwē, hawēruai pepakinā. Haska wakī matū txakabu putai tari meribi pashkatā mā pe besti hiwekūkaīshanai, Deusunabuirā.

²⁰Haska inū, txakabū matu tsuma wayukenā, Deusū haska abuai xināma mā hiwekūkainiki. ²¹Hawē haskati mā ikūkainimamē? Ha txakabū yurabu hatu debuwas hawē benuti bai mā txibākubainimarā, natiā xinā betsa watā mā hawē dakeai. ²²Hakia txakabū matu tsuma wapauni mā ma heneima hakia natianā, bai pepa betxitā hawama Deus besti mā dayashūkūkaīkatsis ikai. Haskakē na haska pepa Deus mā dayashunairā, hiwekuīa pepa mā itxawai, natiā mā hawē meribi hiwekūkainai inū atimas hawē henekī hiwekuīa hawē manakukī Deusū matu ināshanikiki. ²³Haskakē tsuabūra txakabuwakubaīmisbu hatū kupitirā, Deusū meketi hayama mawa kayabi bishākanikiki. Hakia nukū Shanē Ibu Jesus Cristo nū ikūwai nū haki dasikē hawē taeshū Deusū nukū hiwekuīti pepa inā nukū Shanē Ibube dasitā nū habe hiwei ikibi ishanai.

Hawē yunuti inū hawē nemati shenī ana nuku tsumamakiaki, na hātšarā

7 ¹Ē betšabu inū ē puibuū, Deusū yunuti inū hawē nemati mā unāhairai. Haskawē taeshū ha Deusū yununiwē shanē ibubū yunukī

nemakī hatu mekekinā, habu mawabu akama hakia hiweyuabu besti yurabu yunutiru mā unāriaii. ²Haska aibu beneyakiri miyuiwē matu shabakabi yusīnū nīkakāwē. Deusū nuku yunukinā: “Tsuabura beneyabu hawē bene hiweyukē hau habe besti hiweyukubainūbūwē”, nuku waniki. Haskakē ma hawē bene mawakē aibu ana tsuā tsumamakē bene betsa hayakatsis iki beneyatiruki, Deusū ana nemamarā. ³Haska inū, hawē bene mawariama ha aibu huni betsabe uīnanaī atiyai txakabumisbuki. Hakia tsuara hawē bene ma mawakē hanu huni betsabe shabakabi ana hiwekatsi ikai hawa txakabumaki.

⁴Mā ebetā Jesus txibaibu, ē betsabu inū ē puibuū, maturā, mā haska keskaki. Matu yuinū nīkakāwē. Deusū bake mawa ana bestēwani haki dasi mā habe mawani keskaburiki, ana hawē yunuti inū nematiwē matu tsumamarā. Hakia hawenabukī hamapai Deusū abuai hawē daya ashūkī mā benimawa bestikatsis ikaii. ⁵Hanua nū hiwei taeaitianā, hawē txakabu unāti Deusū hawē yunuti inū hawē nemati yununiki. Ha xinākī nū tapībiaya txakabu betsa betsapa nuku anua kemu tashniaiwē nū txakabupauniki, haska hawē hiwetima txakabu mawa kayabiti besti birā. ⁶Hakia ma nū Cristo ikūwaibu nū ma habe mawa keskakē ha dukū Moisés Deusū hawē yunuti inū nemati kenemaniwē nuku ana yunuamaki. Hakia natiā ana kene sheni ana paema nū txibāmakē Yushī Pepa kuxipatū besti nuku yusīki nuku pe mekekubainikiki, bai bena nuku txibāmakinā.

Txakabū yurabu parāmiskiaki, na hātstarā

⁷Haskakē nū xinākī yuiairā: “Deusū yunuti inū hawē nemati hawē txakabukī danāmatimē?” Haskamaki. Haska Deusū Moisés hawē yunuti inū hawē nemati kenemabianikē hawē yusīa ē nīkaisma txakabu hakiri ē tapiāma ikeaniki. Hakia Deusū nukū shenipabu yusīki: “Hawara yura betsana xinaī hawē kemuyamakāwē”, ini ha ē tapiāma hawē kemuti txakabu ē unāma ikeaniki, kemu Deusū nemabianikenā. ⁸Nukū xinā txakabu kaīkinā, nuku eska wamiski. Iubis nukū xinānē xinaī hawara tashniai uī xinā txākākī kemukī iubis nukū yurā yunuaiwē benimakī nū txakabuwamiski. Haskakē hawē yunuti inū hawē nemati hayamakē txakabu hamē hawē kuxipa hayama mawa keska ikeanai. ⁹Haska inū, Deusū yunuti inū hawē nemati ē tapīriama ē hiwei pea keska ē ikūkainiki, haska wakī Deusū ea kupishanai unāriamarā. Hakia hawē yusīa ē ma tapiāyā ē xinā txakabū ea hiwematxakashū yunumis hatū tenākī ea benui kai ē unāniki. ¹⁰Haskakē ha yununi pepatū ea hiwea inai dabanē ē ikai ē hawē tenā mea keska ē uīniki. ¹¹Hanua Deusū bemakis hawē hātsta yununiwē txakabū ea beparātā ea kanemaniki. Ha Deusū yununi pe dabanē ē ikai hatū ea tenā kayabi waniki.

¹²Haskakē Deusū hātsta keneniburā, harā, meribiriki. Ha inū, hawē yunuti inū hawē nematirā, meribi hawē kanetima pepa bestiki. ¹³Ha

yusĩa pepa hawẽruabiatunã, ea mawa kayabi anu iyuirã, pemẽ? Haskamahairaki. Ha ã txakabu amisrã, haska txanima shabakabi kayabi ã txakabu tashnikĩ txakabũ ea parãkĩ yabutã ea kanemakĩ hatũ ea tenã keska waniki. Ikũki. Hawara Deusũ abuama nemani aki nũ txakabumisrã, harã, pemahairaki. Txakaburã, Deusunamaki. Haskarã, danãmiski.

Hamebi Paulõ txakabu maematiruma inikiaki, na hãtxarã

¹⁴Deus anua yunuti yusĩa pepa Moisés hatu yusĩbianikẽ Cristõ kuxipa xinãma babukĩ Deusũ hãtxa ã txibãmaki. Ë haskaya txakabũ ea atxikĩ tsumashũ ea yabumiski. ¹⁵Haskakẽ hawara pepa besti ã akatsi ikai akama hawara ha danãkĩ ã abuamabia ha ã abuai akĩ itsa wakĩ babutã ã amiski. Ë haskakeakemisrã, ã unãmahairaki. ¹⁶Haska inũ, txakabu ã akatsi ikamabia Jesusũ kuxipa hakimakĩ ã akaya haska Deusũ yunuti inũ hawẽ nemati hiwea pepa besti yusĩmiswẽ: “Yusĩa peki”, iwanã, ã xinãkubainai, ã txakabuwẽ dabĩ tenekĩ xinaĩnã. ¹⁷Haskawẽ taeshũ eã ã akamabia ã xinã txakabũ ea tsumayushũ hawara pepa hakimawatã ewẽ hiweshũ ea amamiski, txakabu amakubaĩkinã. ¹⁸Ha inũ, Yushĩ Papatũ kuxipa xinãma hawara pe ã akatsis ikai emebi ã xinã kuxipawẽ taeshũ ã akairã, babuki. Haska ã yuiuirã, eskaki. Hawara pepa anũ ishũ emebi ã xinãnẽ ã ha abuai ã atirumaki. ¹⁹Haskawẽ taeshũ hawara pe besti ã akatsis ikai ha akama ha txakabu ã danãmis ã pe akaitũ besumiski, natiã e iki ã hawẽ dakeairã. ²⁰Haskakẽ ã huĩti merã txakabu hiwekẽ hawara ã abuama ã akairã, eã ã akama hakiã ã huĩti txakabũ xinãmakĩ ea txakabuwamamiski.

²¹Ë pe bestibiakatsis ibiaya txakabu betsa betsapa ewẽ hiwea ha tashniai uĩkĩ ã xinã pema ã uĩkubainai. ²²Ë xinã uke merãwenã, Deusũ yunua besti abukĩ ã akatsi ikũkainai. ²³Haskabiakẽ ã akubainai uĩ txakabũ ea beshetã ea tsumawatã ã xinã kayabi nematã ea henekatsi ikamakẽ haska Jesus ã dayashunai ã pe besti xinãtiruma shabakabi ã unãkubainai.

²⁴⁻²⁵Haskawẽ taeshũ ekiri matu xinãmanũ ea nĩkakãwẽ. Earã, ã pemahairaki. Iubis ã hiweawẽ Deusũ yununi ã tapĩkĩ hawẽ hãtxa txibaĩ ã peai dabanẽ ã imisrã, haskamahairaki. Ë xinã babu txakabũ ea yunumiski. Ea ã pe hiweismarã, tsuã ã yurawẽ ha Deusũ yununi ã txibãbiaya txakabũ tsumatã ã hiwea ea benumakĩ ea tenaĩnã, tsuã ea merabewatirumabiakẽ nukũ Shanẽ Ibu Jesus Cristõ ea merabewakĩ ã txakabu ea buashuniwẽ taeshũ Deus besti hawẽ taeshũ ã kẽwãkubainai.

Deusũ Yushĩ Pepa nuku merã hiweshũ nuku mekemiskikiaki, na hãtxarã

8 ¹Haskakẽ natiã nũ habu hiweshũ Jesus Cristo ikũwaĩbu nũ ma haki dasiabũ nukũ txakabuwẽ taeshũ Deusũ nuku dasibi kupiama

ishanikiki, nū ma hawenabukenã. ² Jesus Cristo mã ikūwaĩwẽ taeshũ Deusũ yunua benawẽ hawẽ Yushĩ Papatũ matu ma mekeikiki. Haskawẽ taeshũ matu tibitũ matũ xinã txakabu tashnimatã mã ma xinã betsabunã, haskawẽ taeshũ Satanásã hatũ mawa kayabi anu matu yunukatsis ikai Yushĩ Papatũ nematã matu mekeshanikiki, hiwekuĩmakinã. ³ Deusũ Moisés yunukĩ hawẽ hãtxa kenemanirã, yurabu hatũ xinã babuwẽ taeshũ haska washũ txibãtirubumakẽ haska bebũkiri yubani yurabu babubu hau hatũ txakabu hatu buashuni mawayunũ, iwanã, hawẽ bake yura babu nukuna keska bimatã Deusũ yununiki. Jesus haskakiranishũ hawẽ mawa kayabimati Satanásã kuxipa mebĩkĩ Deusũ bakẽ maemaniki. ⁴ Haska Deusũ Moisés hawẽ hãtxa yununi nukubũ nũ hawa txibãkĩ menetiruma xinãkĩ Deusũ hawẽ bake hatũ hau meneyunũ yununiki. Nuku haska waniwẽ taeshũ ana haska yurabu txakabũ abuai hiwemis akama hakia haska Yushĩ Papatũ nuku yunuai txibaĩ nũ hiwekũkaĩtiruki.

⁵ Tsuabura hiweshũ txakabu tibi ibubis xinaĩ hiwei hawẽ nuikĩ henekatsi ikama ha besti txibãmisbuki, Deuski sinatakĩ hawẽ yusĩa txibãma inũ hawẽ hamapai txibãtirubumarã. Hakia hawara Deusũ Yushĩ Papatũ nuku amakatsis ikai tsuabura haska ikatsis ikai abukĩ haskanũ ishũ Yushĩ Pepa txibãriakubaĩmisbuki. ⁶ Haska inũ, hawara txakabũ nuku amakatsis ikai nukũ huĩti babukĩ tsuabũra ha besti txibãkubaĩmisburã, hawẽ mawatã Deusbe hiweama ishãkanikiki. Hakia tsuabũra Deusũ Yushĩ Papatũ bai txibaĩ unãnumati hawẽ nũ hiwenũ ikai ha besti xinaĩbu nuku duawakĩ hawama unãnuma nukũ hiwea nuku inãkubainikiki. ⁷ Ha inũ, tsuabũra Deus xinãma hawara hatũmebi hatũ xinãnēs akatsis ikaibu haska txibãmisbu Deusũ hatu xinãma inũ Deuskiri xinãbumariki, haki petxiaburã. Habunã, Deusũ yusĩa txibãma inũ hawẽ yunua ashũtirubumariki. ⁸ Haskawẽ taeshũ tsuabũra hatũ kemu pae txakabũ hatu mekemisbu habũ Deus kēwãkĩ benimawatirubumariki.

⁹ Hakia natianã, Deusũ Yushĩ Pepa mã haya matuki dasishũ matu mekeaya txakabuki petxitã mã ana ha txibãmaki. Hamẽ tsuabura Jesusũ Yushĩ Pepa hayama haki dasiama Cristonabumaki. ¹⁰ Hakia Cristo matube dasikenã, Yushĩ Pepa matube hiweaki. Txakabũ benukĩ nuku tenãtirubiakẽ ha Cristowẽ Deus nukuwẽ nuikĩ nuku pewaniki, hawenawakinã. ¹¹ Hanua Deusũ hawẽ bake Jesus Cristo mawa bestēwanitũ mã mawa maturi bestēwāshanikiki, hiwea bena matu inãkinã. Deusũ Yushĩ mã hayawẽ taeshũ matũ yura mawatã txapui keyubiamiskẽ ha Yushĩ matuki dasiatũ matu ana hiwemashanikiki, nai anurã.

¹²⁻¹³ Haskakẽ, ẽ betsabu inũ ẽ puibuũ, hawara Deusũ abuai tsuabũra mã xinãma hawara matũmebi mã akatsis ikai mã akubainaiwẽ taea Deus matuwẽ nuiama mã mawa kayabishanai. Hakia Deusũ Yushĩ Papatũ matu merabewaya haratutũra ha txakabu mã heneai matu tenãshuna mã

hanũkaĩ xinã kayabiwẽ mã hiwekubaĩshãkanaii. Haskakẽ tsuabũra Jesus txibaĩ ana nukũ xinã txakabu babuwẽs ikama natiã haska Deusũ nuku hiwemakatsis ikai haska abukĩ yunuai txibãtiki.

¹⁴Ha inũ, tsuabura Deusũ Yushĩ Papatũ merabewakĩ pe nimamisrã, haburã, Deusũ bakebuki. ¹⁵Maturã, ha yushĩ hatũ matu date pae inãmis ha yushĩ ana matu inãki yabumama hakia Deusũ Yushĩ Papatũ hawẽ bakebu matu wamamis matu inãniki. Ha Yushĩ Papatũ nuku hãtxamakĩ: “Epaã, Ê Epa nuikipatuũ”, akĩ kenamakĩ nuku yuimamiski, ¹⁶haska wamakĩ nukũ yushiki dasi nanetã nũ Deusũ bakebu shabakabi nuku unãmakinã. ¹⁷Haskakẽ Cristoki nũ ma dasiabuwe taea nũ ma Deusũ bakebuki. Haska inũ, yura betsabũ hawara bika nuku tenemaibu Cristõ tenekubaini keska wakĩ hawa yuiama nũ tenekubainaii. Haskawẽ taea naiuri hawa ana bika teneama nũ habe hiweshanaii.

**Dasibi Deusũ damiwaniũ hawẽ benimati uĩshanũ
ishũ habũri manakanikiaki, na hãtxarã**

¹⁸Haska inũ, natiã Jesus nũ ikũwaĩbu hamapai bikawẽ berubi tenei nũ nuitapayuaiburã, Deusbe nũ hiweshanai betsahaira nũ ishanaii. Na hiweshũ nũ teneai inũ, na bika nũ tenekubainai txipu hawama keska ishanikiki. ¹⁹Mai hirabiki dasibi habu Deusũ damiwani: “Haratu hawẽ bakebu kayabimẽkaĩ?” ishũ shabakabi uĩkatsis iki hĩ hĩ itxakayamakĩ manakanikiki. ²⁰Hatiãra haskashanai unãma mai hirabi anu Deusũ damiwani bika tenei itimaskakanikiki. Haskairã, hatũ txakabuwe ikabumaki. Hakia haska Deusũ xinãni habu damiwanibu unãmakẽ haska Deus yubakani keska hatu ashũshanikiki. Dasibi mai hirabi Deusũ hatu damiwani ²¹Deusũ kupikubaĩki hau keyukĩ yamawashanũ manakanikiki. Deusũ hawẽ bakebu duawakĩ mai hirabiri duawashanaiwẽ taeshũ dasibi damiwani benimashãkanikiki, mibanã, yuinakarã, bixirã, yuraburã, dasibi betsa betsaparã. ²²Haska inũ, dasibi Deusũ hatu damiwani txakabuwe taea hamapai betsa betsapa tenekubaĩkanikiki, hawara isĩ teneai hau Deusũ merabewakĩ hatu nemashũshanũ manakayuirã, haska aĩbu bake kaĩkatsi isĩ betsabu tenei tsekerẽ imis keskairã. ²³Habu bestima nuku dikabirã, nũ Deusũ bakebunã, hawẽ Yushĩ Pepawẽ haska Deusũ nuku duawashanai hawẽ unãti wati yubani nũ haya hawẽ bake kaya keska wakĩ yura bena nuku inãshanai bishanũ ika hawara hawẽ bakebu yubabaini Deusũ nuku inãshanai huĩti detsupe ishũ bika tenekĩ nũ manayuaii. ²⁴Haska nũ manaiwẽ taea nũ ma mekea hayaki. Na bika nũ uĩaiwenã, nũ hawẽ mekeamaki. Hakia nũ uĩriama nũ ha manakai hiwea haki nukui nũ hawẽ mekeshãkanaii, hawara ha Deusũ nuku yubanirã. ²⁵Habiaskabiakẽ hawara Deusũ mae nai anu kashũ nũ uĩriama nũ hawẽ nuiama Deusũ hãtxa ikũbestiwakĩ xinã mestẽwãtã nũ manayukubainaii.

²⁶Haska inũ, nukũ huĩti babuwẽ taeshũ Deusbe hãtxakĩ nũ hawa yuitirumabiakẽ hawẽ Yushĩ Papatũ nuku merabewamiski. Hari Deusbe hãtxati unãma: “Harakiri ea akĩ Deus hawa yukashãpa?” ikĩ nũ xinãyã hawẽ Yushĩ Pepa Deusbe hãtxakĩ nuku yukashũmiski, haska nũ yuitirumawẽ nuku ea ashũkinã. ²⁷Haska inũ, nũ Jesus ikũwaĩbu Deusũ nukũ huĩti unãikiki. Ha dikabi hawẽ Yushĩ Papatũ unãkĩ Deus ea akĩ habias nũ xinaĩ dasi watã nuku yukashũkubaĩmiski.

Hamapai txakabu Deusũ nuku binumashanikiaki, na hãtxarã

²⁸Haskakẽ matu yusikubainũ nĩkakãwẽ. Habu Deusũ abukĩ kenakĩ katuni hawẽ bake Jesus pepa keskai hau ishanũbũ Deusũ bebũkiri hatu xinãnishũ merabewakĩ hamapai txakabu hatu binumakubaĩmiski. ²⁹Hanua Deusũ bake nukũ Hutxi Kayabi Iuwa Jesus Cristo ha dukũ iniki. Hanua hawẽ betsabu mirima ishanaĩbu bebũkiri Deusũ unãkĩ kaĩriabuma Jesus Cristo keskakĩ nũ ha txibãshanũbũ bebũkiri Deusũ unãniki. ³⁰Haska inũ, tsuabura Deusũ bebũkiri hatu kabẽkĩ katuni Jesuswẽ taeshũ txakabuma wakĩ pewatã hawara Deusũ hawẽ bake Jesus Cristo yunutã ani keska wakĩ haburi duawakĩ Jesus Cristobe hatu shanẽ ibuwashanikiki.

³¹Haskakẽ Deusũ haska xarabu nuku ashuniwẽ taeshũ haratubũra txakabuwakĩ nuku tenemaĩbu habu hawauma keskabuki, Deus kuxipahairatũ nuku mekekĩ binuhairawẽ taearã. ³²Haska inũ, hawẽ bake hawa yauxitaskama yunua tashnitã mawakĩ nukubu nukũ txakabu nuku buashuniwẽ taeshũ nũ habu Jesus Cristoki dasiabu hawẽ taeshũ nuku duawakĩ hamapai tibi hawẽ bakewẽ nuku ashunishũ Deusũ nuku ashũkubainikiki. ³³Deusũ ma nuku katunishũ ma nuku pepawabianikẽ Deus bebũshũ tsuã nuku ha akĩ nuku txitetirumaki. ³⁴Haska inũ, Jesus Cristo debutã haska bestiama ana hiwei bestẽkaĩ nai anu Deusũ yusiuri tsaunishũ Jesus Cristo habe shanẽ ibukĩ Deus nuku ea ashũbiaya tsua betsa kuxipatũ Cristõ nuku pewashuni nematirumaki. ³⁵Haska inũ, Jesus Cristõ matu abui matuwẽ nuiaya tsuã matu pashkatirumaki. Na eska xarabunã, na dasibi nuku hatũ bika tenemamistũ inũ, nuitapaiwẽ inũ, tariumawẽ inũ, pitiumawẽ inũ, nuku bikawaĩbuwẽ inũ, nuku itxakawaĩbuwẽ inũ, nuku deraĩbuwẽ inũ, mesewatã nuku tenãbiaibũ Jesus Cristo nukuwẽ nuikĩ nuku duawai habũ nuku mesewakĩ dapashkamatirubumaki. ³⁶Haskakiri Deusũ hãtxa yuishunikatũ kenekĩ: “Epaã, nũ mia txibãkubaĩmiswẽ taeshũ bari tibi nuku itxakawakĩ tenãkatsis ikubaĩkanikiki. Txashuwã samama detekatsis imisbu keska wakĩ nukuri itxakawakanikiki”, aniki, Davĩ yuikinã.

³⁷Hakia hamapai txakabu betsa betsapa haratutũra nuku bikawabiaya Jesus Cristõ nuku abuawẽ taeshũ hamapai txakabu tibi

nũ binuhairakubainaii. ³⁸Haska inũ, Deus nukuwẽ nuimiswẽ taeshũ ã matu yuiiai nĩkakãwẽ. Deus nukuwẽ nuikĩ nuku abuirã, hawa eska xarabũ nuku dapashkamatirubumaki. Eska tibiwenã, mawawẽ inũ, tsuabura hiwetxakabiabũ Deus nukuwẽ nuikũkainaya Satanãsã nai tsumabu inũ yushĩ betsabũ Deus nukuwẽ nuikũkainai habũ nematirubumariki. Ha inũ, natiã inũ uatiã ishanai Deus nukuwẽ nuiai habũ nuku dapashkamatirubumahairariki. ³⁹Haska inũ, hawara kuxipabu manaũrishũ inũ namã uke merã mai merãshũ inũ, habu Deusũ hatu damiwanibũ haska xarabũ nuku dapashkamatirubumaki. Nukũ Shanẽ Ibu Jesus Cristo Deus hawẽ nuiai hawa dapashkamama ini nuku uĩmanishũ nukuri abukĩ hawẽ nuiwẽ nuku hawa dapashkamari ishanikiki.

Israelbu kayabirã, Deusunabukiaki, na hãtxarã

9 ¹Jesus Cristo eã ã ikũwaĩwẽ taea haki dasishũ ikũkĩ txanima hãtxa ã matu yuiiai. Yushĩ Papatũ ã xinã mestẽwãshũ ea yuimai ã hawa matu paraĩ txani txakamaki. ²Eskaki, matu yuinũ ea nĩkakãwẽ. Enabu judeubuwẽ hatuwẽ nuihairai huĩti nixma punu nuka ã hatuwẽ kashakatsis ikũkainaii. ³Haskakẽ enabu Israelbũ hau Cristo ikũwanũbũ hatu merabewanũ ika eã eska ã hatukiri xinãkubainaii. Ea kayabis Deusũ hau hatuwẽ ea kupinũ ika hatuwẽ taea Cristo dapashkatã haskatã enabu kayabi ã hatu merabewatiru daka ishũ hatukiri ã xinãkubainaii, hau enabũ Cristo ikũwanũbunã. ⁴Enabu Israelburã, nukũ shenipabu anua Deusũ ana hatu ibu wakĩ hawẽ bakebu keska watã hatube hiwekĩ hawẽ kuxipa hatu uĩmai hawẽruai hatu bebunua txashahairakũkainikiaki. Hatu haska wakĩ Deusũ hawẽ yunuti inũ hawẽ nemati Moisẽs yusĩmakĩ hau itxashũ Deus kẽ kayabi wakubainũbũ hatu yusĩkĩ Messiasikiri hatu yubani haska manakãkĩ hau txibãkubainũbũ betsa betsapakiri hatube Deus yubakakũkainikiaki. ⁵Habiari nukũ shenipabu Israelbu anua Messias Cristo yura kayabitã tashniniki. Nukũ mekenika Deusũ dasibibu mekei shanẽ ibuhairamisrã, kẽwãkĩ heneyamakubainãkãwẽ. Haskakirã. ⁶Haska Deus Israelbu hatu yubanirã, Deusũ hawa betsa wama hawẽ hãtxa kuxipa hawa benuamaki. Haskabia Deusũ hatu yubani ikũwãkĩ ha Israelĩ baba itxapabũ txibãbumawẽ taea habu Israelbu kayabi itirubumaki. ⁷Haska inũ, Deusũ Abraão yuikĩ: “Haska ã mia yubairã, Isaquewẽ taea mĩ bababu kayabi besti inũbarishãkanikiki”, aniwẽ taea dasibi habũ txibãbuma Abraõnẽ bababu hawẽ bababu kayabi itirubumariki. ⁸Eska hakiri hãtxani nuku xinãmaikiki. Deusũ bakebu yuikinã, habu hawẽ shenipabu Abraão inũ hawẽ bake Isaque xinãma hakia habu hatu yubani hawẽ yubakani hãtxa haska tsuabũra ikũwãkĩ xinãkĩ hakimama ashũkubainibu Abraõnẽ bakebu itirubuki. ⁹Ha haska washanaikiri Deusũ yubakĩ yuikinã: “Txanima ana bari betsatiã txitũkirã ã matu merabewaya mĩ aĩ kayabi Saraki mĩ bake wa huni bake kaĩshanikiki”, aniki.

10-12 Haska bestimaki. Betsa Deusū anirā, eska waniki. Hawenabu Deusū katukī hawara pepa inū hawara txakabu yurabū akubaĩmis xināma hafia haratubura Deusū hawenabu wakatsi ikai besti xinākī hatu katumis mā shabakabi unānūbū nukū shenipabu Isaquē bakebukiri matu xināmanū nīkakāwē. Rebeca tsupibu bake wakī Isaquē nanemaima kaĩriama hawa pepa inū hawa txakabuwariabumakē bebūkiri Deusū Rebeca yuikī: “Mī bake dabe kaĩtā ha ha katxu Jacó kaĩyātū hawē betsa ha dukū kaĩyā Esaú tsuma washanikiki, shanē ibukinā”, aniki.

13 Hanushū txipu ana Isaquē bakebukiri Israelī baba Yavé Deusū yuikī: “Jacó besti abukī Esaú ē danāniki”, akī Deusū hatukiri yuiyai Malaquiasī keneniki.

Tsuāra Deusū xinā yunutirumakiaki, na hātcharā

14-15 Haska inū, Deusū Moisés yuikī: “Haraturawē ē nuikatsis ikai hatuwē nuikī haratura ē duawakatsis ikai ē hatu duawakubaĩmiski”, ikī haratura dukū kaini xināma ha dabetā huīti unākī bestitxai katukī Deusū kanenimēkaī, pepa wamarā? Haskamaki. Hawē xinānē besti akubainiki. 16 Yurabu hatū xināwē haska abukī hawara ibubis binū ika hī ikai Deusū hari xinaĩsmaki. Hafia tsuaburawē nuikī Deusū hamebi hatu katumiski. 17 Haska inū, txipu Deusū shanē ibu Faraó kupikatsi xinābiakī yuikī: “Faraónē, ē kuxipa miwē hatu unāmakatsis ikī mia katukī dasibi Egito nawabū shanē ibu ē mia waniki, hau miwē taeshū ē kuxipa inū ē kena mai hirabi anu hiweabū hau unāshanūbū”, ikī hakiri Deusū Moisés hāttxamai Moisés nīkatā hakiri 18 kenenirā, yura betsabū Faraó ani keska wakī habu ha keskabuwē nuiama Deusū hatu besu kuxi wakī huīti nīkaisma wakatsis ikī hatu haska wamiski. Hanua haraturawē Deus nuikatsis iki hatuwē nuimiski, abukinā.

19 Deuskiri mā xinaī: “Hawara Deusū nuku amakatsi ikai tsuabūra hawē xinā nū beshtetirumaki, haki kayakinā.” 20 Ha inū, matunā, haskakī Deusū hamapai wamis hawē xinā unāmabia haska hawara wamiskiri txitekī mā yukaturumē? Na keskairā, mai kēti hāttxakī mai mabu dami wanika yukakī yuikī: “Haskakī mī ea haska waimamē?” itirumaki. 21 Hafia haska aībū mai mabu wakī habias mai kēti dabe wakatsi ikī betsa haki hamapai wati xumu hawērua meribi wakī inū betsa kēti kayabi hawērua beshmas dasibituna hatu washūmis tsuā nematirumaki. Haska keskari wakī Deusū hatu akeakemiski.

22 Haska yurabū hatū txakabuwē Deus danaību Deus hatuki sinatakī mawa kayabiwē hatu kupishanai inū, ha besti kuxipahaira Deusū yurabu unāmakatsi ikī haska hawē kuxipawē hawaira akama teneshū manayukubainikiki. 23 Habiatiāri bebūkiri Deusū nuku duawakatsis ikī hawē kuxipa nuku uīmanū ishū nuku tibi nuku katukī xināmisrā, nū ma hawenabu nuku unāmaikiki. 24 Haska tibi nukukiri akinā, nū judeubu

bestima judeubumari Deus hatuwẽ nuikĩ hatu duawakatsi ikĩ bebũkiri haska tibi nuku dasibi katuniki. ²⁵Haska nawabuwẽri Deus nuikĩ hatũ txakabu buatã hawenabu wakatsis ikĩ haska washanaikiri haska kene haya Deusũ Oséias yuia kenekĩ:

“Nawa betsabu ẽ hatu katuama ibiani hatukiri yuikĩ:

‘Enabuki’, akĩ ẽ hatu katutã kenashanaii.

Hatukiri xinãkĩ ẽ hatu abuama ibiani

hanu ana hatu danãma hatu abukĩ hatukiri yuikĩ:

‘Ë ma hatu abuai enabuki’, akĩ ẽ hatu kenashanaii”,

iniki, Deusrã. ²⁶Ha inũ, habianushũs ana hatu yuikĩ:

“Maturã, mã enabuma ibiani hakia ẽ matu katukẽ:

‘Mã Deus hiweatũ bakebu’, matu kenashãkanikiki”,

aka nĩkatã Oséiasĩ keneshuniki. ²⁷⁻²⁸Haska inũ, Israelbukiri Isaíasĩ yuikĩ: “Unãshubira akama haska hawẽ hãtxawẽ yubakani hawaira menekĩ ashanikiki, mai hirabi anu hiwebaunabu hatũ txakabuwẽ Deusũ hatu kupikinã. Hanushũ Israelbu mirimahaira maxitibiabũ eskarabes Deusũ hawenabu watã habu mekepakeshanikiki”, ²⁹iwana, Deusũ hatu kupiriama Isaíasĩ ana yuikĩ:

“Nukũ Epa Deus kuxipahairatũ nukunabu Israelbu kupikĩ

teshe wama inirã, nũ hayamari ikeanaai,

haska Sodoma mae ewapanuabu inũ Gomorra mae ewapanuabu

Deusũ hatu kupikĩ yamawani keskarã”,

itã Isaíasĩri keneniki.

³⁰Haskakẽ Deusũ yunuti judeubumã txibãkĩ Deusũ pashati benamabia habũ Jesus Cristo hatũ xinãnẽ besti ikũwaĩbu hatũ txakabu Deusũ ma hatu buashũtã ana hatukiri txakabu xinãma ikũkainikiki. ³¹Hamẽ Israelbu ikirã, habu Deusũ yunuti inũ hawẽ nemati Moisés hawenabu yununiwẽ hatũ txakabu hatu buashũtã pewatirubu dabanẽ haska xinãkĩ Jesus Cristo ikũwãbumawẽ taeshũ Deusũ hatũ txakabu buashũtirumaki. ³²Haskairã, haskai inibumẽ? Habũ ikũwãti pepa hayabumawẽ taearã. Eskaki, matu yuinũ nĩkakãwẽ. Bai namaki mixki daka nũ uĩyama kai haki huti itã ha mixki tsakabaĩ nũ tĩ itiruki. Habiaska keskariai Deusũ yunuti inũ hawẽ nemati judeubũ txibãkubainai pebiakẽ haska xinãma hatũmebi hatũ xinãnẽs hiwekĩ Messiasĩkiri hãtxa danaĩ mixkiki huti ika keskanibuki.

³³Na habias yusã Messiasĩkiri Deusũ hawẽ hãtxa yuishunika Isaías yuimakĩ:

“Uĩa. Ë haska yubakani

ẽ kuxipa mixki keska Jerusalém anu ẽ nitxĩshanaii,

haki huti iki itxapabu tsakabaĩbaini tĩ ikubaĩshãkanikiki,

ikũwãmarã.

Hakia tsuabũra hawẽ hãtxa ikũwãkĩ txibaĩbu

ẽ hatu hawa dake wama ishanaii”,
aka nĩkatã hari kenerianiki.

**Israelbu Deusũ hatu katubiani hawẽ kakape
txibãma inibukiaki, na hãtxarã**

10 ¹Haska inũ, ẽ betsabu inũ ẽ puibuũ, enabu Israelbu hatukiri eã xinaĩ habuwẽ nuikĩ Deus ẽ hatu yukashũkubaĩmiski, hau Deusũ kupiti mese binukĩ Jesus Cristo txibãkĩ ikũwaĩbu hau Deusũ hatu mekeshanunã. ²Israelbũ Deus duawakĩ dayashũkatsi imisbuwẽ taeshũ ẽ hatu kẽwãtiruki. Hakia haskai pepabiai hawẽ hãtxa kayabi unãkĩ txibãma kanemisbu eã ẽ unaii. ³Hakia haska Deusũ nuku pepawamis ha txibãkĩ ikũwãma hatũ xinã besti txibaĩ keĩ ibubis pepai beparamei shabakabi kẽmisbuki, Deusũ besti tsuara ma pewashũ hakiri pe besti yuitiru unãmarã. ⁴Haska inũ, hawẽ yunuti inũ hawẽ nemati hãtxa besti txibãkĩ Deus benimawapaĩbiabu nuku dasibibũ nũ atirumakẽ ha yusĩni Cristoki hikia hatũ shabakabi betsa wakĩ nukũ txakabu buai mawakĩ ha yununi ana hawẽ hiwetima wakĩ Cristo besti nũ ha ikũwaĩbu hau Deusũ nuku pepawashanũ Deus benimawai Cristo nuku ishuniki, Deusũ hãtxa Moisés hatu yusĩni txibaĩ ibubis pepai ana nũ haskayamashanũbunã.

⁵Hakia haska Deusũ yunuti inũ hawẽ nemati txibaĩ pepawẽ hiwetirubukiri Moisés yusikĩ: “Tsuabũra hawara Deusũ yusĩni txibãkubaikĩ kaneama Deus benimawai hawẽ yusiawẽ taea hiweshãkanikiki”, iwanã, hatu keneshuniki. ⁶Haskakẽ tsuabũra xinã betsa washũ Jesus ikũwãkatsis ikĩ yuikĩ: “Nai anu mapeketã hau nuku mekeyunũ Messias Cristo hauria nekeriri butekĩ i bunãkãwẽ”, iwanã, hau haska xinãkĩ yuiyamakubainũbũwẽ. ⁷Haska inũ, betsarã, betsãri xinã betsawẽ yuikĩ: “Hanu mawabu bumisbu anu kashũ hau nuku mekeyunũ Cristo neriri mawabu anua shabakã tashnimai bunãkãwẽ”, iwanã, hau haska xinãkĩ yuiyamarianũbũwẽ. ⁸Hakia haska Deusũ hãtxa nũ txibãtirukiri hawẽ hãtxa yuishunikatũ yuikĩ: “Deusũ yusĩa mã hayaki, matũ huĩti merã mã hakiri xinãmis inũ, matũ keshawẽ hakiri mã hãtxamisrã”, iniki. Habias kaka nukũri yusĩ nũ hawẽ hãtxariakũkainaii. ⁹Haskakẽ hawara hawẽ bakekiri hawẽ hãtxa yuishunika Deusũ nuku kenemashuni haratubũra txibãkĩ shabakabi dateama yuikĩ: “Jesus Cristo ẽ Shanẽ Ibuki”, iwanã, haska Jesus mawa Deusũ ana bestẽwani ikũ kayabi waibu hawenabu watã niti akama Deusũ habu matu mekekubaĩshanikiki, hiwekuĩmakinã. ¹⁰Hanushũ Jesus txibãkĩ matũ huĩti merã ikũwãkĩ xinaĩ Deusũ matu ma pepawaya dateama haska shabakabi tashnimakĩ yuikĩ: “Txanima kayabi Jesus Cristõ ẽ txakabu buaniwẽ taea ẽ Shanẽ Ibuki”, ikaibu Deusũ matu hawenabu wakĩ niti akama habe matu hiwemariashanikiki.

¹¹Haska inũ, Deusũ hãtxa yuishunika Isaĩsĩ kenekĩ: “Tsuabũra Messiasĩ hãtxa ikũwãkĩ txibaĩbu ẽ hatu hawa dake wama ishanaii”, aniwẽ taeshũ

¹²Judeubu inū judeubumarã, tsuabūra Messias ikūwaĩ nukū txakabu hatū nuku buashūkĩ betsa tibiwē nuku ashuĩsmaki. Habias Shanē Ibu Deusū hatū dasibi meke keyua inānanã txakaisma kēwākĩ mã ea akubainaibu hawa yauxiama matu duawakĩ inākubaĩmiski. ¹³Ha inū, Deusū hãtxa yuishunika Joelĩ haskakiriri yuikĩ: “Haratubūra hawē mekenika ikūwākĩ ea akĩ: ‘Yavé Deusuū, ē txakabu buatã mina ea wawe, mekekinã’ ”, ikaibu Deusū danãma hatu mekekubaĩshanikiki. ¹⁴Haskakēkaĩ hau Deusū hatu mekekubainū habū Cristo ikūwãriabumanã, haskatã Cristo ea atirubumaki. Ha inū, tsuabūra Cristokiri yusĩabu hawa nĩkariabumã hawē kakape ikūwãtirubumariki. Ha inū, hatu yusĩriabumanushū Cristokiri hawa tapĩtirubumariki. ¹⁵Ha inū, Deusū hãtxa yusĩnãbu habu anu Deusū hatu yunuama kakape Cristokiri hatu yusĩtirubumaki. Haskakē Deus yuishūkĩ hawē hãtxa yuishunikatū haskakiri kenekĩ: “Deusū kakape yusĩmisbu hikixĩshū Deusū kakape hatu yusĩã nĩkai ha huxiãwē taea benimai xinã txākãshãkanikiki”, iniki.

¹⁶Haskabianikē Isafasĩ yuikĩ: “Shanē Ibu Yavé Hiweatuū, mirimabu mikiri nū hatu yusĩã nukū hãtxa nĩkatã danãkanikiki”, itã kenenĩ keskai nukūri mirimabu Deusū kakape Cristokiri nū hatu yusĩã nĩkabiakĩ ikūwãbumariki. ¹⁷Haskakiri Deusū hãtxa yusĩmisbū Jesus Cristokiri kakape yusĩkubainaibu besti hãtxa pepa hawērua nĩka pewatã yurabū Cristo txibākĩ ikūwãtirubuki, hatū hãtxawenã.

¹⁸Hawara Deusū hãtxa yuishunika Davĩ kenekĩ yusĩni matu ana yusĩnū nĩkakãwē.

“Yurabu mai hirabi anu manibaunabu Deusū hãtxa yusĩmisbū habū hatu yusĩã ma habū nĩka keyuabuki”,

iniwē taeshū Israelbū dasibi ma nĩkakĩ keyunibu nū unaiĩ. ¹⁹Haska inū, emebi ana yuka iki Israelbumã Messias txibākĩ Israelbu binushanaikiri kenekĩ Moisés Deusū hãtxa ha dukū yuikĩ:

“Israelbuma habu enabuma ibianibū matū Messias ikūwākĩ txibaĩ ma enabuwē taea mã hatuwē kemushanaii. Hakia matu Israelbu mã enabu ibiani matu habuwē kemumakĩ habu unaĩsmapakiri mã xinãbiamiskē ē matu haki sinatamashanaii”,

iniki. ²⁰Hanua bari itxapa kakē hãtxa kuxipawē yura betsabukiri Deusū Isafas yuimakĩ:

“Tsuabūra ea benabuma haska ē hatuwē nuimis hatu shabakabi ē uĩmaya habū ea ikūwãshãkanikiki. Habū ea benamabia eki nukushãkanikiki. Ekiri hawa yuka ikabumabiakē

ẽ kuxipa ẽ hatu uĩmashanai”,
iwanã, ²¹Israelbukiri yuimakĩ: “Huĩti kuxitã hatũ besuwẽ dakeama
ea nĩkaisbumawẽ nuikĩ ẽ hatu merabewapaibia ea nĩkabumakĩ”, aka
keneniki.

**Deusũ hawenabu wakatsi ikĩ Israelbu bebũkiri
hatu katunikiaki, na hãtxarã**

11 ¹Nukũ shenipabu katukĩ hawenabu hatu wanishũ nuku
danaĩsmaki, txanimarã. Haskawẽ taea earã, ẽ shenipabu
kayabirã, Abraõoki. Hanua hawẽ baba betsa Israel ẽ shenipaburiki. Ha
hawẽ bake betsa Benjamim anua ẽ habiariki. Haska Deusũ nuku yubani
xinãkĩ Jesus Cristo ẽ ikũwaĩwẽ taeshũ ea danãma ẽ txakabu buanishũ ma
ea mekeikiki, haska Israel tibi anuabũ tsuabũra Jesus Cristo ikũwaĩbu
hatu mekeshanai keska wakinã.

²Bebũkirihaera Israelbu habu katukatsis ikĩ Deusũ katunishũ nuku
danãma imiskiri matu shabakabi yusĩkĩ hawẽ hãtxa yuishunika pepa
Eliaskiri ẽ matu yuiiai nĩkakãwẽ. Hawenabukiri hawara Elias Deuski
ha ikĩ haki txania hawẽ hãtxa yuishunika betsã keneshũkĩ: ³“Yavé
Deus Hiweatuũ, mĩ hãtxa yuishunikabu tenãkĩ keyutã hanushũ mixki
txi tapu fogão sa akĩ keyutã eã besti ẽ mia ikũwai ea tenãriabuma ma
ea tenãkatsis iriakanikiki”, ⁴aka Deusũ Elias yuikĩ: “Dateyamawe. Mĩ
mimestimaki. Enababu betsa habu ẽ hatu mekea 7.000 hayabuki, habũ
ea txibaĩ txĩtuãbuma ha yushĩ betsa Baal dami ha namã dãti itã habũ
kẽwãbumarã”, akĩ Elias yuiniki. ⁵Haskawẽ taea na habiatĩari Israelbu
ana hatirama hatuwẽ nuikĩ Deusũ hawẽ duapawẽ hawenabu wakatsi ma
nukuri katuniki, hau Jesus habũ nũ ikũwãshanũbunã. ⁶Na haska nũ habũ
txibaĩnã, hawẽ yunuti inũ hawẽ nemati txibaĩ nukũmebi nũ pepaiwẽ
taeama hakia hawẽ pepawẽ nukuwẽ nuikĩ Deusũ nuku kenakĩ nuku
katukubainikiki, hau habũ Jesus nũ ikũwanũbunã. Haska nuku wamarã,
Deusũ pepa hayama ikeanai.

⁷Haskakẽ Israelbu pepatirubu mirimabũ tapĩpaibiabu kanei huĩti
kuxikĩ unãbuma Deusũ hãtxa hawẽ hiwekaĩti biama inibuki. Haskabiaibũ
hatiri Deusũ katuabũ habũ hatũ hiwea binibuki. ⁸Haska Deus nĩkama
huĩti kuxibukiri Deusũ hãtxa yuishunikatũ kenekĩ: “Hatũ pabĩki pata
keska hatu wakĩ hatũ beru bekũ keska hatu wakĩ hatũ xinã Deusũ
beshekĩ hatu haska waniwẽ taea natiãri habũ hawẽ yusĩa txibãtirubuma
ikubaĩkanikiki”, haska yuini keskairã. ⁹Haska inũ, ana Deus txibãbuma
ishanaikiri Davĩ yuikĩ:

“Hamapai piti betsa betsapa haya
hawẽ besti beyusi unaĩsmapai harakiri pashai kaĩtirubumaki,
nawatikis ikabu hau Deusũ hatu kupinũwẽ.

¹⁰ Ha inũ, hau hawa ana uĩyamanũbũ

Deusū hau hatu beshush wanūwē.
 Ha inū, hamapai bika tenei dayakī
 shākamahaira ia kakui tinīkūkaini
 hau ana tenehairakubainūbūwē”,
 iniki.

**Habu Israelbumabiakē Jesus ikūwaībuwē taeshū Deusū
 hawenabu hatu wakubainikiaki, na hātstarā**

¹¹Hanua mā xinānā, Israelbū Jesus danaībū Deusū hatu hene keyunimē, ana ikūwātirubumarā? Haskamahairaki. Hakia Israelbu hawenabubia habū Jesus danaībū hanushū Deusū habu Israelbūma hawē kakape Jesus Cristowē hatu mekekī taewaniki, hatu haska wa Jesus Cristo Israelbumā ikūwaību uī hau hatuwē kemukī Israelbūri ana xinā betsa watā habū mekenā Jesus Cristo hau ikūwāriashanūbunā.

¹²Haskakē hawara Deusū abuai Israelbū danākī betsa betsapa wabiaībū ha habu Israelbumā hawē bake Jesus Cristo danāma habū abukī Deusū kakape Cristokiri nīkatā habū akai Israelbū xinaī txanima habuwē taeshū Israelī baba mirimabūri hawē hātxa ikūwaī bepesheshākanikiki, Deusū hatu ana duahairawakī ibu wayarā.

¹³⁻¹⁴Mā ebetā Jesus ikūwaī Israelbumā, ē eskaki, matu yuinū nīkakāwē. Hau Israelbūma betsa betsapabu anu ē hatu yusūkubaūshanū Deusū hātxa yuishunika hawē kuxipaya Jesusū ea washū ea nitxīniwē taea ē hawē daya pe haya ashuī ē benīmakūkainai. Haskakē matu yusūkubaūki haska Jesus Cristo mā ikūwaību enabu Israelbu hatu ikūwāmakatsis ikī haska mā ikūwaī hawēruai benimaībū hawē hatu kemumakī hatiriburi hatū xinā ē betsa wamakatsis ikūkainai, hau Deusū hatu mekeriashanunā. ¹⁵Haska enabu Israelbū Jesus Cristo danaībuwē taeshū yurabu mai hirabi anu manibaūshū Deusū kakape habū Jesus Cristokiri ikūwābaunaībuwē taeshū enabū ikūwākī taewariakī hatū txakabu henei haki petxitā yura mawa ana besteā keskai hiwe kuīa biriai benimashākanikiki. ¹⁶Haska inū, misi kapamanai ma bai keyua ha dukū ture Deus inākatsi ikī pashkabu meribi inātikē habias ha misi kapamanaria habiaskari hirabi meribiriki. Haska keskari hi tapū betsa yumei ha Deus ibu wamakī meribi wa hawē pūyāri Deusunamiski, meribirā. Haska keskai Abraão inū, Isaque inū, Jacó habu meribi pepabuwē taea habu hawenburi meribi ishākanikiki.

¹⁷Nū judeuburā, oliveira hi kayabi keskabuki. Hakia hawē pūyā babu betsa meshtetā oliveira mebi betsa kuxipa haki tsamītā nea dasibi habias tatxanua hawē shuku hawē namibe husitā habias yumemis keska Abraōnē bababu Deusū hatu watā Israelī baba betsabū Deus txibākī ikūwābūma Deusū oliveira pūyā meshtea keska wakī hatu danātā maturi Deusū hawenabu wakī Abraão matū shenipabu keska

matu wariakeakeikiki. Haskakē Deus hawenabu Israelbuwē nuikī hatu duawakubaīshanaī Deusū Abraão yubani keska wakī mā Israelbuma matuburi Abraõnē bababu keska watā matuwē nuikī matu duawaikiki, oliveira kuxipaki tsamīa haki nea keskawakinā.

¹⁸⁻¹⁹Hanua tsuabura hātxai: “Earā, ē Israelī babamabia Deusū hawenabu ea wakatsis ikaiwē taeshū haki ea dasiwanū, iwanā, Israelbu danātā hawenabu ea waniki”, iki matūmebi kēkī xinā txakai hatukiri ē hē iyamakāwē. Hakia mā tatxa ibumabia mā hawē pūyā besti mā haki neaki, hawē tatxā matu hiwemairā. Deusū besti hawenabu matu waiwē taea keāma Deus besti xinākī duawakī kēhairawakubaīkāwē.

²⁰Eskawē taeshū hatu meshtea keska wanirā, matu yuinū nīkakāwē. Habunā, Deusū hātxa ikūwābumawē taeshū hatu heneniki. Hakia matubu mariastū mā ikūwaīburā, hawenabu matu waikiki. Haskawē taea hawē keāma Deus bestiki mesekubaīkāwē. ²¹Txanima Deusū Israelbu dukū katubianishū hatu danāniki. Mā habu keskarikē matu habiaskari wakī danātiruki. Xinaīrakubaīkāwē. ²²Uīkāwē, Deusrā, nuikipa hawēruaki. Haskabia hawē yunua mestē binumaismaki. Habu txītuaību danākī hatu kupimisshū matu mā Israelbumabiakē matuwē nuikī duawakī hawenabu matu wakeakekubainikiki. Hakia haska hi pūyā babu meshteshū putamisbu keska wakī matūri hawē xinā txibāma mā txītuaību Deusū matu danātā matu kupiriashanikiki. ²³Haska inū, Israelbu haratubūra hatū xinā txakabu henetā txītūkirā ana ikūwākatsis ikaibu ana Abraõnē bababu kayabi wakī Deusū ana hawenabu hatu washanikiki, hiki ana netā keska wakinā. ²⁴Hamē mā judeubumā bari itxapa Deus mā danābiakubainaya atimas Deus matuwē nuiaya hawē kakape Jesus Cristokiri nū matu yusiayā xinā betsa watā mā ikūwaībūri ana habiaskari wakī Israelī baba kayabibū xinā betsa wariatā itxapabū ana txītūkirā txanima Jesus ikūwāriashākanikiki, bebūkiri Deusū hatu katunibunā.

**Israelbū Jesus Cristo atimas ikūwaību Deusū
hatu mekeshanikiaki, na hātxarā**

²⁵Ē betsabu inū ē puibuū, Deusū kuxipawē unānepai hawē mā kēyamashanūbū hawara Deusū matu ashūkatsis ikai haska hawē yubaka hunea hātxani mā unā keyushanūbū matu yuinū nīkakāwē. Haskai Israelbu huīti kuxikī itxapabū Jesus ikūwābumaki. Haskakē Israelbuma hatira Deusū meketā hanushū itxapabu Deusū Israelbu habu ana mekeriashanikiki.

²⁶Habu haskabaunaibū Israelbu mirimabū ikūwāriaibu Deusū hawenabu hatu watā hatu mekeriashanikiki. Haska wai kaikiri hawē hātxa yuishunikatū kenekī:

“Matū mekenā Messias Israelī baba Jerusalém anua kaiṭā
Jacō bababu hatū xinā txakabu betsa wamakī

27 haska ea Deus ě hatukiri yubakani
 habũ txakabu buatã ě ana xinãma ishanaii,
 hatũ mekenã Messias hukenã”,

iniki.

28-29 Hanushũ tsuabura Deusũ katutã habuwẽ nuikĩ duawamis inũ hawara hatuki tanani hawẽ xinã Deusũ betsa waismawẽ taeshũ Abraão inũ Isaque inũ Jacó hatu katuni habũ bababũ kakape Cristokiri danaĩbu Deus hatuki sinatayuikiki. Haskawẽ taea ha hatu maebaũ matu hawenabu wariayuikiki. Haskabia hatũ shenipabũ ikũwãnibu hakimama hatuwẽ nuikĩ Deusũ Israelbu heneama hatu xinãriaikiki. 30 Uatiã hawa Jesus Cristokiri unãma Deus mã nĩkama iyupaunibuki, matubunã. Habiaska keskariai natiã Israelbũ Jesus Cristokiri xinãkĩ Deus nĩkabumariki, mã inibu keskakinã. Haskakẽ Deus natiã matuwẽ nuikiki. 31 Haska inũ, natiã hawẽ nuiwẽ Deusũ matu hawẽ duapa uĩmakĩ matu duawaikiki. Habiaska keskari wakĩ ha Israelbu hatuwẽri nuiriashanikiki. 32 Dasibi yurabu txakabubiakẽ Deusrã, dasibiwẽ nuikĩ hanu hawẽ nui hatu shabakabi uĩmakatsis ikikiki, tsuara Israelbu inũ tsuara Israelbumakiri hawa xinãmarã.

33 Haskakẽ nukũ Epa Deusrã, hawa yupaismaki. Dasibi nĩkai inũ xinaĩ unãnepahairaki. Ha inũ, haska wakatsis ikĩ Deusũ xinãkĩ hamapai akubaĩmisrã, hawẽ akarã, nũ haska washũ tapĩtirumahairaki. 34 Ha inũ, haskarara Deusũ xinãmis hawẽ hãtxa yuishunikatũ kenekĩ: “Deusũ xinãnã, tsuã nĩkatirumaki. Ha inũ, Deusũ harakirira xinãyã tsuã merabewakĩ shabakabi ana haska washũ yusĩtirumakĩ”, 35 iwanã, ana yusikĩ: “Hamapai betsa betsapa tsuãra Deus ashũbiatã hawẽ dayawẽ taeshũ duawakĩ hau eari inãshanũ, iwanã, haska xinãtimahairaki, menã akinã”, iniki. 36 Haskakẽ betsa tukama tibi Deusũ damiwanirã, hawenaski. Hawẽ kuxipawẽ dasibibu maniabuki. Dasibibu ha hiweabuwẽ Deus benimakũkaĩshanũ, iwanã, habu tibi damiwaniki. Haskakẽ kẽwãkĩ heneyamakubainãkãwẽ, Deusrã. Haskakirã.

Hiwea benawẽ hiwei merabenamekũkaĩtikiaki, na hãtxarã

12 1 ě betsabu inũ ě puibuũ, nukuwẽ dabanã ikĩ Deusũ nuku duawakubaĩmiswẽ taeshũ hawara xinãkĩ abuai natiã mã ashũkubainũbũ shabakabi ě xinaĩ matu yununũ nĩkakãwẽ. Haska Deus kẽwãkĩ yuinaka detetã menukĩ inãkĩ apaunibu keskama hakia natiã matũ hiweawẽ Deus duawanũ, iwanã, meribi pashkai pepatã Deus matũ yura inãkuĩa keska wakĩ hawẽ kemutapai benimawakubaĩkãwẽ. Haska wakinã, txanima kayabi mã Deus kẽwaiĩ. 2 Haska habũ ikũwãbuma natiã mai anu hiwe bestishũ hamapai tibi akĩ xinãmisbu keskakĩ ana xinãma hakia xinã betsa watã haska Deusũ matu hiwemakatsi ikai haska abuai besti tapĩkubaĩkãwẽ. Eska hiweirã, haska Deusũ abumis mã

tapĩkubaĩshanaii, pepakinã, Deus benimawai kemutapakinã, kanei hawa txĩtuãmarã.

³Haskakẽ Deus ewẽ nuikĩ ea duawakĩ hawẽ hãtxa yuishunika kuxipa ea waniwẽ taeshũ matu yusĩnũ ea nĩkakãwẽ. Haska matu tibibu Deusũ duawakĩ matu ikũwãmakeakea xinãkĩ unãtã matũmebi xinã txakakĩ yuikĩ: “Ë huni pepakẽ Deusũ ea katuniki”, iwanã, xinaĩ ibubis kẽhairayamakubaĩkãwẽ, betsabube hãtxairã. ⁴Haska inũ, nukũ yura hirabi ha pabu tibi nebauna daya betsa tibi hayaki, haskasmarã. ⁵Haska keskari nũ yura itxapabubia Cristoki dasia nũ yura bestitxai keskaki, nũ habũ Cristo dayashunai pabu betsa tibibia nũ habias yura bestitxai keskabuki.

⁶Nũ haskawẽ taeshũ nuku tibi hawẽ dayati kuxipa nuku inãmiski, haska nuku tibi nuku inãkatsis ikĩ inãkinã. Haskakẽ Deusũ hawẽ hãtxa yuishunika haratura matu katua ikũhairawai hawẽ kuxipa hayakĩ shabakabi hawẽ kakape hatu yusĩ hãtxakubaĩkãwẽ. ⁷Haska inũ, tsuabura hawẽ merabenãti kuxipa hatu inãkẽ hau habias merabenãti kuxipawẽ ikũwaĩ betsabu hau hatu uĩmakĩ merabewakubainũbũwẽ. Haska inũ, tsuabura Deusũ hãtxa yusĩnã kuxipa inãkẽ ikũwaĩbu kuxipa wakĩ hatu yusĩkĩ hau tapĩmakubainũbũwẽ. ⁸Haska inũ, tsuabura Deus anua xinã txãkãwẽ hatu txibãmatiru kuxipa bitã ikũwaĩbu betsabu merabewakĩ hau Jesus Cristo hatu txibãmakubainũbũwẽ. Haska inũ, tsuãra hawara bitã merabenãkatsis imisburã, yauxiama hau hatu inãkĩ uĩmakubainũbũwẽ. Haska inũ, tsuabura ikũwaĩbu betsabu merabewakĩ meketiru kuxipa wakĩ haya waburã, kaneama hau uĩrakubainũbũwẽ. Haska inũ, tsuabura yura betsa nuitapaibuwẽ nuimis kuxipa haya xinã txãkãwẽ hau hatu merabewariakubainũbũwẽ.

Jesus txibaĩ haskai hiwetikiaki, na hãtxarã

⁹Ë betsabu inũ ã puibuũ, yura betsabuwẽ nui abukĩ tsua parãma txanima kayabi uĩmakĩ hatu merabewakubaĩkãwẽ. Haska inũ, hawara pe besti beya wakĩ hawara txakabu akama henekĩ danãkubaĩkãwẽ. ¹⁰Ha inũ, matũ betsa kayabi keska wakĩ ikũwaĩbu betsabu hawara pepa mã amis xinãma hakia ikũwaĩbu betsabube merabenamekĩ habube nuinamei duanamekubaĩkãwẽ.

¹¹Ha inũ, hawara nukũ Shanẽ Ibũ abuai dayashũkĩ ibubis txikixama hamapai tibi xinãkĩ huĩtinĩ xinaĩ benima paewẽ ashũkubaĩkãwẽ.

¹²Ha inũ, Deusũ matu yubani hawa betsa wama ishanai unãkĩ mã manaiwẽ taea benimai hiwekubaĩkãwẽ. Ha inũ, matu itxakawai bu bika tenei txĩtuãma mestẽkubaĩkãwẽ. Haskakĩ Deusbe hãtxakĩ hamapai tibikiri yukai heneyamakubaĩkãwẽ.

¹³Ha inũ, matubetã ikũwaĩ betsabu mabu yupaibu hawara mã haya pashkashũkĩ hatu merabewakubaĩkãwẽ. Ha inũ, ikũwaĩ betsabu haniara matuki bai beabu matũ hiwe anu ishũ pimatã hatu ushãkubaĩshãkãwẽ.

¹⁴Ha inũ, tsuāra matu itxakawaibu habiaskari ana xināma hatukiri pe bestu yuikĩ hatu hātxa wakubaikāwē. Haska wakĩ pepakiri Deus hatu yukashūkubaikāwē, txakabukiri yupukĩ Deus hatu yukashunamarā.

¹⁵Ha inũ, tsuara huĩti benimai xinā txākaibube habiaskariai hatuberi benimai xinā txākākubaikāwē. Ha inũ, tsuara bika teneai huĩti nixma punu nukakē habiaskari habetā xināriakubaikāwē.

¹⁶Ha inũ, mā hatubetā ikūwaĩ habube hiwearā, hatube ha ikama duanamei unānuma hiwekubaikāwē. Matũmebi keāmarā, habũ hawara hatũ hamapai xināma hakia habu xinā pepa haya keĩsbumabe haibunamekubaikāwē. Tsuāra xinaĩ: “Ea bestu unānepakĩ ē pewamiskĩ”, ikĩ hatu mesewakĩ dakewayamakubaikāwē.

¹⁷Ha inũ, yura betsabũ matu itxakawabu ana hatube manakunāyamakubaikāwē. Ha inũ, hawara pepa yura betsabũ abukĩ matu yunuabu txibākĩ mā haskari akairā, hatu bebũshũ shabakabi ashũkĩ uĩmakubaikāwē. ¹⁸Ha inũ, yura betsabu duawanũ, iwanā, dasibi pepa mā akubaĩtirubu bestu aki hatube unānuma hiwei pekatsis mā ikairā, dasibibu daewakubaikāwē. ¹⁹Ē betsabu inũ ē puibuũ, matuwē nuikĩ matu yuinũ ea nĩkakāwē. Yavé Deusũ hatu yuikĩ: “Tsuāra matu txakabuwai ibubis ē hatu kupishanaii”, ikaya nuku keneshuniki. Haskawē taea tsuāra matu txakabuwakĩ itxakawayarā, hau Deusũ hatu kupishanũ ibubis hatu kupiama teneyukubaikāwē. ²⁰Hakia Davĩ bake Salomão unānepatũ hatu yusĩkĩ: “Matuki pubēbiamisbu habu buniaibu hatu pimakubaikāwē. Ha inũ, ũpash manuriaibu amariakāwē. Mā hatu haska wairā, pepa bestu mā hatu ashūkubaikatsis ikai uĩ dakei besu shanabiri ishākanikiki”, anikiri habiaskari xinākĩ txibāriakubaikāwē. ²¹Ha inũ, hau txakabũ matu maemakĩ binuyamanũ haskawē taea matunā, pepawakĩ txakabu binumakubaikāwē.

**Matũ governo shanē ibuburā, Deusũ katumiskē
nĩkakubaĩtikiaki, na hātcharā**

13 ¹Ē betsabu inũ ē puibuũ, unānuma nũ hiwenũbũ haska huni kuxipabu matũ shanē ibubu mā nĩkakubainũbũ matu yusinũ nĩkakāwē. Haska Deusũ amis habũ unābumabiakē dasibi shanē ibu betsa betsapa mai anua katushũ Deusũ hawē kuxipawē hatu yunukĩ mistukubaĩmiskĩ. Haskawē taeshũ hatũ yusĩa txibākĩ hatũ yunuti inũ hatũ nemati dasibibũ nĩkakĩ hau txibākubainũbũwē. ²Ha inũ, Deusũ hawē xinānē tsuara katukĩ kuxipa wakĩ yunukĩ hatu shanē ibu wabiakē tsuabũra habũ hatũ shanē ibu yunua danākĩ txibākatsi ikabumawē taeshũ hatũ shanē ibũ hatu kupimashanikiki. ³Hanua yura kuxipabu matũ shanē ibubu Deusũ hatu warā, hau habu mā pepaibu hawē matu datekĩ mesewati akamaki. Hakia habũ txakabu akĩ habũ hātxa txibābuma haskaibuwē taeshũ nemakĩ hatu habu kupikatsi amiskĩ. Haskawē taea

mã dateyabi hiwekatsi ikamarã, hatū yunuti inū hatū nemati hātxa nīkai pe hiwekī txibākubaikāwē. Hanushū shanē ibū txanima mã hawa txakabuma unākī hawa txakabu matukiri xinātirubumaki. ⁴Haska inū, mã txakabukubainaibū matū xinã mã betsa wanūbū yurabu Deusū hatu katua matū txakabuwē habuã Deus matu kupishūshanai unaĩ governō hatu yunuaibuki mesei hatuki datekāwē. Hamē ikabumaki. Haska kenu txaipa sawea mapuaburã, hatū dau bestimaki. Hakia txakabuaibu hatuki tanarã, kashemaki, habū txakabuaburã. ⁵Ha inū, hau Deusū matu kupiyamashanū, iwanã, matū governo shanē ibubu Deusū matu txibāmakatsis ikaiwē taeshū hatu kuxipa wakī matū shanē ibu wa habū yunuti inū hatū nemati nīkatã mã txibaĩnã, matu kupiai nemati bestimaki. Hakia haska Deusū abuai akaibu nīkakī mã xinātirubuki. ⁶Ha inū, matū governo shanē ibu Deusū katuatū matu mekekī Deus dayashunaibuwē taeshū matū shanē ibubū hawē merabewati pei hawara matū daya pei mã biai matu yukaiibu shabakabi inākī hatu pakakubaikāwē, yura dasibibū pei itxawashū hatūmebi hatū hawara hamapai biti pei bishū arutã pei teshewē hau yura dasibibu merabewakubainūbunã.

⁷Ha inū, haska tibi governo shanē ibū daya haya tibi ashūkubaikāwē. Hawē merabewati pei hawara mabu bikī inū mae betsa anu piskumakī shanē ibu hau imposto pakanūbūwē. Shanē ibu duawai hau haki mesenūbūwē. Ha inū, shanē ibubukiri xinã txakama xinã pewakubaikāwē.

Duapai inū nuikipatikiaki, na hātstarã

⁸Haska inū, yura betسابu devetã hawaira hatu paka keyukubaikāwē. Haska keskari xinākāwē. Matube hiweabuwē nui merabenaĩ mã hatu devea inaĩ keskai duanamekubaikāwē. Haska wakī hatukiri haska xinākī ha Deusū yununi txibākī matū akī menekī ma kaneamaki. ⁹Haska inū, yura betsawē nuikī hatu merabewakī Deusū yunuti inū hawē nemati dasibi mã txibāriakubainaii. Eskaki, matu yusīnū nīkairakāwē. Deusū hawē nemati yuikī: “Huni aiyābia aibu betsabe txutanametimaki. Aibu beneyabia huni betsabe txutanametimariki. Mimebi pubēkī yura betsa kupikī tenātimaki. Tsuāra hamapai yumetsutimaki. Tsuara hamapai mabu hawērua haya kemutapa betxitã hawē kemutaskayamashākāwē”. Ana hātxa huneama shabakabi uĩmatirã, Deusū yunuti binu keyuarã, eska yuiniki: “Mimebi nui mĩ mekeai keskakī yura betsa mibe hiweawē nuikī mekekī hatu xinaĩrakubaikāwē”, aniki, Moisésnã. ¹⁰Haskakē tsuabura hatube hiweabuwē nuimisirã, haburã, hawa txakabuma hatuwē nuikī dasibi Deusū yunuti inū hawē nemati txibākubaikanikiki, hawa kaneamarã.

Jesus ma hua kemahairakiaki, na hātstarã

¹¹Haska inū, Jesus Cristo txibākī taewakī Deusbe nū hiweshanai hawē hātxa nīkakī nū unānirã, ma ana txaima kemaiwē taea ana hatishuĩra

haki txikixama yura betsa betsapabuwẽ nuikĩ hawara Deusũ abuai menã hawaira tapĩ hawẽ mekerikãwẽ, uatiã nõ hiwexina keska haskas xinãmarã. ¹²Haska inũ, ana bari itxapama mai anu nõ hiweyuaiwẽ taea hamapai txakabu ewakainaya menã bestetã xinãrikãwẽ. Nai anu Deusbe nõ hiweshanai ma kemaiwẽ taeshũ txakabu henerikãwẽ. Eska keskakinã, soldadobu tsakanamẽnũ ika hawẽ mane tari kuxipa sawemis keskakĩ Deusũ kuxipa bitã hawa dateama Satanás nemakubainãkãwẽ. ¹³Haska inũ, hawara txakabu hune ana akama nukũ hiwea shabakabi hatu uĩmai pe besti hiwenãkãwẽ, eska tibi ana akamarã, piti pepa kemutapa itxawatã pitxakayamamarã. Haska inũ, ana paëyamanãkãwẽ. Kemui ana txutanamebaũyamanãkãwẽ. Hamapai txakabu abui kemui hawẽtxaĩs hakiribis ayamakubainãkãwẽ. Ha inũ, hawarakiri ana txitenamei ha iyamanãkãwẽ. Ha inũ, hawara yura betsa haya uĩ haki sinayamariakubainãkãwẽ. ¹⁴Ana haska txakabu tibi xinãkĩ akama nukũ Shanẽ Ibu Jesus Cristoki dasitã hawẽ kuxipawẽ kuxipakĩ hawẽ bai kayatapia besti txibãkubainãkãwẽ, txakabuwẽ besti pepamarã.

Nũ habubetã Jesus txibaĩbu yuãtimakiaki, na hãtxarã

14 ¹⁻²Jesus txibaĩbu nõ betsa betsapabukẽ Deusũ nukukiri xinãmis matu yusĩnũ nĩkakãwẽ, eskakirirã. Jesus Cristo habũ mã txibaĩbu betsabu ma huĩti kuxipa haya xinãkĩ dasibi piti betsa betsapa mã pimiski. Hanua betsaburi habũ tapĩ taewaĩbu huĩti babu mestëriabumã nami pisbumaki. Haskawẽ taeshũ tsuara ha yurã ikũwãkĩ taewai haibu wakĩ hawara pimis inũ hawara pismakiri yuĩnamei habe ha irabeama uĩrakubaĩkãwẽ. ³Ha inũ, haratubũra hamapai piti betsa betsapa danãma pimisbũ ikũwaĩ betsabũri piti betsa danaĩbu hatu ha akĩ dakewayamariakubaĩkãwẽ. Haska inũ, habiaskari wakĩ yura betsabũ hamapai betsa betsapa pimisbu haratubũra piti betsa danaĩbũ hatu ha akĩ dakewariayamakubaĩkãwẽ, Deusũ hawa hatu danaĩsmawẽ taeshunã. ⁴Ha inũ, habu shanẽ ibukĩ hatu yunuai tibibũ hawẽ dayaru tibi ha akĩ pewamis inũ kẽwãmiskenã, tsuara ibumabia mariastũ mã hatu ha atirumaki. Habiaskari wakĩ nukũ Shanẽ Ibu Jesus Cristõ hamebi hawẽ dayarubu hatu kuxipa wakĩ hawẽ bai kayatapia hatu txibãmakĩ hatu pewakubaĩmiski. Haska hatu yunuai xinãkĩ hau ashuĩ hiwekubainũbunã.

⁵Haska inũ, betsakirirã, Jesus txibaĩbu betsabunã, semana tibi haratura shaba meribi watã hanu itxashũ Deus kẽwãnũ ika ikubaĩmibuki. Hakia ikũwaĩbu betsabũ shaba tibi kasmai mexu merã tibi itxashũ Deus kẽwãmibuki, shaba meribi tibi habiasbiakenã. Haska wakinã, hawatiãra shaba betsatiã itxatã ikũwaĩ tibitũ Deus kẽwãkĩ kaneabumaki. Haska xarabu wakĩ mã ikũwaĩ unãtã dakeyamakubaĩkãwẽ. ⁶Ha inũ, haratura shaba betsa meribi watã hanu nukũ Shanẽ Ibu kẽwãkĩ Deus duawakatsis ikĩ hau hanu akubainũbũwẽ. Ha inũ, tsuabũra nami

inũ hamapai piti betsa betsapa danãma pimisbũ Deus duawanũ, iwanã, hau kēwātã pikubainũbũwē. Ha inũ, tsuabũra yunu besti pimisbunã, Deus duawanũ, iwanã, kēwātã hau haskas piriakubainũbũwē.

⁷Hanua nukubu tibirã, ana ibubis nũ hiweamaki. Ha inũ, nũ ibubisri mawama ishãkanaii. ⁸Hakia nukũ Shanē Ibuki ma nũ dasiarã, nũ ha hiweshunaii. Ha inũ, mawairã, nukũ Shanē Ibu duawakatsis iki nũ mawashanaii. Natiã nũ hiweyuabu inũ nũ mawashanaiburã, ma nukũ Shanē Ibuki nũ dasia nũ ma haskarã, nũ hawē yuraki. ⁹Haskawē taea Cristo mawatã ana bestenirã, txanima dasibitũ shanē ibunũ ika iniki, natiã nũ hiweabuna inũ habu mawabunarã.

¹⁰⁻¹²Hanushũ Deusũ yuiki:

“Ë hãtxa txanima matu yuinũ nĩkakãwē.

Yura dasibibu unãtã ã hatu kupiaya

dãti itã ea kēwãkĩ

haska ea besti kuxipahairatũ ã hatu kupiaya

ea yuiakeakeshãkanikiki”,

aka hawē hãtxa yuishunikatũ keneniki. Haskawē taeshũ tsuabũra Jesus txibaĩ betsabũ hatukiri nũ hatu yuaĩbu inũ tsuabũra Jesus txibaĩ betsabũ nũ hatu danãmisbũ nũ haska hatukiri hãtxamis Deus bebũ nia nũ haki txaniaya nuku tibi unãti wakeakeshanaiwē taea nukubetã Jesus ikũwaĩbu ana hatu yuãkĩ danãyamakubainãkãwē, nukũmebirã.

**Hawara piti tibi txakabumabiakē ikũwaĩ betsa babu
kanematirukē ana pitimakiaki, na hãtxarã**

¹³Haska inũ, tsuãra Cristo ikũwaĩkiri hatube ana yuãnanãyamakubaĩkãwē. Ha inũ, nũ hatu uĩmatxaka hau haska xinã ana nukukiri hãtxa txakabu yuiyamanũbũ hamapai piti tibiwē habũ ikũwaĩ betsa hatu babu watiru inũ hamapai piti tibiwē hatu kanematiru ana meama henekubaĩkãwē. ¹⁴Hamē eã ã Shanē Ibu Jesus ã ikũwaĩ ã haki dasiawē taea ã xinãã, hamapai piti tibirã, hamebi hawa txakabumaki. Hakia tsuãra hawē xinã mekei haska xinãkĩ pikatsi ikamarã, hau meyamakubainũbũwē. Txanima hawenarã, txakabuki. ¹⁵Haskakē Jesus mã txibaĩbu betsabunã, hawara ha piti pisbũma pikĩ mã hatu itxakawairã, ha piti ana meama hatuwē nuikĩ ana hawē keĩ kemuama henerikãwē. Mã haska wamakē ha ikũwaĩ betsabũ Cristo hatu mawashũbianikē huĩti babubũ txĩtuĩ piti pixta bestiwē benutirubuki. ¹⁶Haskakē hawara piti xarabũ mã pimis Deusũ matu nemamabiakē Jesusunabũ betsabũ ha piti danãmisbũ hau matukiri hãtxa txakabuki yuãyamakubainũbũ ha piti pebiakē hatu uĩmakĩ ana piyamakubaĩkãwē. ¹⁷Deus shanē ibuai nũ ikũwaĩburã, hawara nũ pikatsis ikai inũ, hawara nushuti nũ akatsis ikai xinã hawē nuitimaki. Hakia nukuwē Deus shanē ibuairã, hawē Yushĩ Pepatũ haska abuai nuku kanemakatsi ikama inũ, nuku unãnuma hiwemai inũ, nuku xinã txãkãwãkĩ

benimawakī nuku hiwemaikiki. ¹⁸Ma haska hiwekī Cristo duawakī hawē Epa Deus benimawaya yurabūri matu uīkī kēwātirubuki.

¹⁹Haskakē hawa txakabu ana piama merabenamekī ana hatu kuxipa wakī unānuma hiweti benakubainākāwē. ²⁰Haska wakī Deusū daya mā benuama ishanaii, piti nū pimis xinaī ha ikamarā. Txanima dasibi piti pepa bestibiakē hawara pitiwē Jesusunabu txītūmatiru harā, txakabuki. ²¹Ana ha meyamakubaīkāwē, nami betsa pikinā. Ha inū, hamapai hene paepa akī Jesus txibaību betsabu mā hatu kanematirurā, ana meyamakubaīkāwē. ²²Haskakē nami piaibukiri inū hamapai nushuti aka paētirubukiri haska Deusū matu nemakī yusīa haska mā xinaī tsuabura yuiyama haska Deusū matu yusīa besti txibākī xinākubaīkāwē. Tsuara Deusū kuxipa haya yurabū nematiki meseama dasibi hawē yurawē hamebi mekei hawa bika teneama benimakūkaīmiski. ²³Hakia tsuāra pitikiri xinākī: “Nami ē ana piamakī”, ibiakī pikī kanekanikiki. Hamē betsā piamarā, hatū xinā kuxipa watirubuki. Hamē haskama hatū xinā babu hayabia pirā, kanei Deuskiri txakabukanikiki.

**Matūmebi besti nuiama Jesus txibākī betsabuwē
nukī hatu duawatikiaki, na hātcharā**

15 ¹Ikūwaī betsabu huīti babuaibu haska Deusū nuku hatu merabewamakubaīkatsi ikaikiri matu yuinū nīkakāwē. Cristo habū ikūwaību huīti babuaibu hau kuxiparianūbū nū ma nuku dukū haska hayai nū huīti kuxipamis haska xinākī hatukiri petxiama hatuwē nukī hatu hakimama hatu merabewakubainākāwē, nukū besti haska nū xinaī keska nū iyamanūbunā. ²Ha inū, nū ikūwaī dasibibunā, nuku dapi hiwebaunabuwē nukī hamapai tibiwē hatu merabewakī hatu ikūwāmariakubainākāwē. ³Eska xinānākāwē. Cristo hamebi haska ikatsis ikaikiri xinākī katuama iniki. Hakia haska bebūkiri Deusū hātxa hakiri kenenibu mēni ikūkainiki. Haska Deusū hātxa yuishunika Davī kenekī: “Epaā, mia danākī ea itxakawabu ē mia tenehairashunaii”, ini keskakī Cristō menekī teneniki. ⁴Haska dasibi Deusū hātxa yuishunikatū bebūkiri keneniburā, haska ha kēneni tapīkī xinaī nū hawē hiwekubaīshanūbū nuku ashunibuki. Haskawē taea ha Deusū hātxa uīkī tapī nū txītūāma nuku merabewaya hawē taea benimai nū hiweibi hiweshanai nuku manakamaikiki. ⁵Haskakē Deus matuwē nukī matu merabewaya haska matu hiwemakatsis ikai hawē nui pepa hau matu uīmakubainūwē, haska Jesus Cristo hiweni keska matu txibāmakinā. ⁶Deusū matu haska waya maturi dasibibu merabenamekī nukū Shanē Ibu Jesus Cristō Epa Deus dasibibū habiaskas xinākī hau kēwāriakubainūbūwē.

Israelbuma hawenabu Deusū hatu wakatsis inikiaki, na hātcharā

⁷Hanushū haska Cristō matu haibu wani keska wakī ikūwaī betsabube haibunamekī hatu beyawakubaīkāwē, haskai mā pekūkainaya hau

dasibibũ Deus kēwākubainũbunã. ⁸Haska bebũkiri nukũ shenipabu Deusũ yubaniwē taea haska Deus txani txakaisma haska yubai hãtxani haska xarabu Deus yubakani menei Cristo nũ Israelbu anu tashniniki, duawakĩ nuku merabewanũ ikarã. ⁹Haska nukukiri bestima mã Israelbumawēri taea Cristo tashniriani. Haskakiraniwē taeshũ mã Israelbumã Deus duapahaira mã kēwãriakubaĩtirubuki. Haska bebũkiri Deusũ hãtxa yuishunika Davi hariri nawai kenekĩ:

“Haskawē taeshũ nawa shukua betsa tibibũ mia kēwaĩbũ hatubetã mia xinãkĩ kēwãkĩ hui kuxipawē nawati pepawē ẽ mia kēwākubaĩshanai”,
iyamakē ¹⁰ana hawē hãtxa yuishunika betsa anu Moisés yuikĩ:

“Nawa shukua tibibuũ,
Deusũ Israelbu katunibe hatube benimakubaĩshãkãwē”,
iyamakē ¹¹ana betsãri yuikĩ:

“Nawa shukua tibi mã manibaunabuũ,
nukũ merabenã hiweibi hiwea kēwākubaĩshãkãwē”,
iyamakē ¹²haskakiriri Isaíasĩ yuikĩ:

“Davĩ epa Jessē baba kaĩtã
nawa shukua tibibu mekei hatũ shanē ibuaya
hawē taea haburi Deusunabui
haki txiti ikĩ manashãkanikiki”,

iniki.

¹³Haska hakiri kenenibu keska wakĩ mã Jesus ikũwaĩbu Deusũ hawē Yushĩ Papatũ kuxipawē unãnuma matu hiwemakĩ benimawaya hawa txikixama hawē matu duawashanai pepa manakakubaĩkãwē.

Jesusũ kuxipa haya Paulo dayanikiaki, na hãtxarã

¹⁴Ë betsabu inũ ẽ puibuũ, yura betsabuwē nuikĩ mã hatu merabewamis inũ, Deusũ yusĩa mã unãhairai inũ, matubetã ikũwaĩ betsabube mã pe yusĩnanãmis ẽ hawa txakabu matukiri yuitiruma ẽ unaiĩ. ¹⁵Hakia matu keneshũ bumakinã, txanima kayabi hawara hawē yusĩa betsa kanei mã hakimayamanũbũ, iwanã, matu ana xinãmanũ, iwanã, ẽ hãtxa kuxipawē keneshũkĩ ẽ matu yuiaii. Haska Deusũ ea duawakĩ hawē kakape yuishunika ea yunukĩ ¹⁶mã Israelbumã hawama mã Jesus Cristo ikũwãshanũbũ ea hawē kēwãnika betsa Deusũ ea nitxĩkĩ hawē kakape hawē bake Jesuskiri ẽ matu yusĩbaunũ mã Israelbuma anu ea yununiki. Haskawē taea mã Israelbumari Deusũ Yushĩ Papatũ matu meribi wa hawa txakabuma inãkuĩ pepa keska Deus bebũ matu nitxĩtã Deus ẽ matu uĩmakatsis ikaii.

¹⁷Haskakē Jesus Cristõ daya ẽ bini ẽ ashũmiswē taea haska Deusũ ea yununi txĩtuãma ẽ akubaĩmiswē taea txani txakama ẽ kêtiruki. ¹⁸Haska kakape bui ea hãtxairã, hamapai xarabukiri ẽ hãtxai kaismaki. Cristokiri

besti mā Israelbumā mā Deus txibanūbū matu yusī ē kamiski. Haska hatu yusī taewakinā, hātxa bestiwēma hatu ashūkī uīmakī ¹⁹Deusū Yushī Papatū kuxipawē hawara atimaska yurabū atirubuma dami betsa betsapa haskabiamawakī ea wama ē akeakeaya hawē taea kuxipakī kakape Jesus Cristokiri hatu yusīkinā, haska Israelbuma betsa betsapaburi ē hatu txibāmakubainima besti ē matu yuiiai. Hanushū taewakinā, Jerusalém mae anushū ē taewaxina mae tibi iake iaketākaini hari mai pakea betsa Ilríco anu ē txītūtāyamaki. ²⁰Hatu yusī kairā, hanushū tsuā Jesus Cristokiri hatu yusīriabumanu besti ē kakūkaūkatsis imiski, hanushū Jesus Cristokiri kakape yusīnā betsā ma hatu yusīma anu naxui iki kamarā. ²¹Deusū kakape Jesus Cristokiri mā nīkashanaibukiri Deusū hātxa yuishunika Isaíasī kenekī:

“Nukū mekenākiri tsuā hatu banabimariabumanushū
haska xinaisbuma damas nīkashākanikiki.

Ha inū, habū hakiri hawa nīkariabumā tapīriashākanikiki”,
ini keskai ē ikūkainaii.

Roma anu Paulo hatuki bai kakatsi hatu banabimanikiaki, na hātcharā

²²Haska matukiri bai kanū ika hawētxaīs ē xinābiakubaini haska Deusū ea amai aki yusīkubauni matu anu ē kariamaki. ²³Hakia bari betsatiā haska ē xināyama mae tibi anushū ma ē hatu yusī keyuawē taea natiā ana ē matukiri xinaī, ²⁴samama ē matu uī kakatsis ikairā. Hari kairā, Espanha mai pakea anu kakatsi mā Roma anuabu hanu dukū matube uīnanaī benimatā habianua eskarabes matube merabenātā hanua unuri ē kaya matūri matū hawarawē mā ea merabewa Espanha anu ē katiru ē xinaī. ²⁵Hakia natianā, Jesus ikūwaību Jerusalém anuabu hatu merabewakī hatu pei itxawashūxinabu hatu bushuī ē kayuiai, ²⁶eska hatu washūxinabu ē hatu bushuainā. Habubetā nū Jesus ikūwaību Macedônia mai pakea anushū inū Acaia mai pakea anushū hatu merabewakatsis ikī hatukiri yubakatā hatū pei itxawatā Jesus Cristo ikūwaību nuitapaiu Jerusalém anuabu inākī habū ea yunuxinabu ē hatu bushūyukatsis ikaii. ²⁷Ha inū, haska hatukiri xinā pewatā txanima hatu ashūxinabuki. Eska xinākinā, hawara hawē katuabu Israelbu Deusū hatu yubani hatu inākī Israelbumari inākubainaiwē taeshū Israelbumā hawara pepa Israelbu hatube manakunākī Macedônia anuabu inū Acaia anuabū habuā habu mabuyabū hatū hamapai biti pei yauxiabuma pashkashū Jerusalém anu nuitapaiu duawakī hatu inākatsi hatu manakamabuki. ²⁸Haskakē hatū pei itxawaimabu ha dukū Jerusalém anuabu ē hatu pei bumayuiai. Haska wakī hatu pewashūtā hanua Espanha anu hatu yusī kai matu daībaini ē matuki bayushanaii. ²⁹Txanima ē haska xinaī keska ē matuki nukuayarā, haska Jesus Cristō hawē duapawē nuku duawamiswē ē matube benimakatsis ikaii.

³⁰Ē betsabu inũ ē puibuũ, nukũ Shanẽ Ibu Jesus Cristowẽ ha Deusũ Yushĩ Pepã betsabuwẽ nuiti nuku inãmis haskawẽ taea mã ea hakimayamanũ ē matu ea akaii, ē daya bikakiri mã ea Deus yukashũkubainũbunã. ³¹Haska inũ, habũ Deus danaĩbu Judéia mai pakea anuabũ hau ea meyamakubaĩshanũbũ ea yukashũkĩ Jesus Cristo ikũwaĩbu Jerusalém anushũ hau ha pei hatu itxawashuĩmabu danãriayamashanũbũ Deus hatu yukashuĩrashãkãwẽ. ³²Haska Deusũ ea yunuaya matu anu kai hikitã hanua benimai ē huĩrukũyushanũ haskakiri Deus ea yukariashũshãkãwẽ. ³³Deusũ hau matu unãnuma hiwemanũ haska ē matukiri xinaĩ, haskakirã.

Paulõ hawẽ haibuaibu anu hawẽ hãtxa hatu bumanikiaki, na hãtxarã

16 ¹Cencrẽia mae anushũ aĩbu dayarũ ha ikũwaĩbu merabewamis hawẽ kena Febe Roma anu kaya hakiri ē matu yuiaii, ²hikiai ikĩ haska Jesusunabu mã duawamis keska wakĩ Febe itã hamapai tibi hayama inãkĩ merabewashãkãwẽ, ea inũ nũ ikũwaĩbu betsa betsapabuwẽ nuikĩ nuku merabewakubaĩmis kaikikirã.

³⁻⁴Haska inũ, Priscila inũ hawẽ bene Áquĩlã ebetã Jesus Cristokiri yusĩmisbu ē hatu xinãmiski. Yurabũ ea itxakawaibu habũ ea merabewai ea mawashũkeanibu inũ ewẽ taea haskanibu bestima nukube itxamisbu Israelbumari hatubetã nũ hatu kẽwãkubaĩmisbu Deusũ hau hatu duawanũ ē hãtxa ea hatu yuishũshãkãwẽ. ⁵Ha inũ, habetã Jesus txibaĩ hatũ hiwe anu itxamisburi habiaskari ē hãtxa ea hatu yuishũriashãkãwẽ. Ha dikabi Ásia mai pakea anushũ ha dukũ Cristo ē ikũwãmani ē haibuhaira Epẽneto ē hãtxa ea yuishũriashãkãwẽ. ⁶Ha inũ, Mariã matu dayahairashũkũkainairi ē hãtxa ea yuishũriashãkãwẽ. ⁷Ha inũ, enabu Andrõnico inũ Júnia habube ea bitxiniburã, ē ikũwãriamakẽ habũ dukũ ikũwãnibũ haskawẽ taeshũ dasibi Jesus Cristõ kuxipaya yununikabũ hatu unãkĩ hatukiri xinãkĩ kẽwãmisburi ē hãtxa ea hatu yuishũshãkãwẽ.

⁸Haska inũ, ē habetã ē Shanẽ Ibu dayashũmis ē haibuhaira habe ē abunamemis Ampliãto Deusũ hau duawanũ ē hãtxa ea yuishũriashãkãwẽ.

⁹Ha inũ, Urbanõ ebetã Jesus Cristo dayashũmis inũ ē haibuhaira Estãquis shũska ē hãtxa ea yuishũshãkãwẽ. ¹⁰Ha inũ, Jesus Cristo dayashuni bika betsa betsapa mebiai txĩtuĩsma Apeles ē hãtxa ea yuishũriashãkãwẽ. Ha inũ, Aristõbulo hawenabube hiweabu haburi ē hãtxa ea hatu yuishũriashãkãwẽ. ¹¹Ha inũ, enabu Herodiã shũska ea yuishũriashãkãwẽ. Ha inũ, hawenabubetã Jesus txibaĩbu Narcisobe hiweabu ē hãtxari ea yuishũriashãkãwẽ. ¹²Ha inũ, ha aĩbu dabetã nukũ Shanẽ Ibu dayashũkubaĩmisbu Trifena inũ Trifosari ē hãtxari ea hatu yuishũshãkãwẽ. Ha inũ, aĩbu betsa nukũ haibuhaira Pẽrsidẽ nukũ Shanẽ Ibu dayashũkũkaĩmis ea yuishũriashãkãwẽ. ¹³Ha inũ, Deus pehaira dayashũmis unã keyuaibu Rufo inũ hawẽ ewa ē ibu keskari ē hãtxa ea

yuishūriashākāwē. ¹⁴Ha inū, Asíncrito inū, Flegonte inū, Hermas inū, Pátrobas inū, Hermes inū, Jesusunabu betsabu hatube itxamisbu Deusū hau haturi duawanū ē hātxa ea hatu yuishūriashākāwē. ¹⁵Ha inū, Filólogo inū, Júlia inū, huni betsa Nereu hawē puibe inū, Olimpás inū, Jesus txibaibu dasibibu hatube itxamisbu ē hātxa ea hatu yuishūriakeakeshākāwē.

¹⁶Haska inū, Jesus txibaibu dasibibu tibi hatuki nukutā hatu danāma yuka iki hatube ikukunākubaishākāwē. Haska inū, na nenu hiweabu Jesus Cristo txibaibu itxati hiwe tibi anuabū habū hātixari matu bumakanikiki, Deusū hau matu dasibi duawakubainunā.

Roma anuabu Paulō nīkatā hatu kēwānikiki, na hātixarā

¹⁷Ē betsabu inū ē puibuū, haskaibu mā uinūbū ē matu yunuaii. Yusinā betsabū habū matu parākī nū haska matu yusimis betsa wakī matu xinā betsamakī matu pashkatirubuki. Uirākāwē. Haska nū matu yusīa mā nīkamis keskamakē hatu danākī hatū yusīa ana nīkama ana hatube itxayamakubaikāwē. ¹⁸Haska habu parananākī nukū Shanē Ibu dayashunaiburā, hamē ikanikiki. Haska habū xinaī besti abukī hatū hātxa hawērua txēshwē besti hatu hātxa wakī yura betsabu Jesus Cristokiri kakape unāhairiama beparamekanikiki. Haskakē hatuki kemama jatu dūkekubaikāwē. ¹⁹Eska matukiri dasibi pe txaniaibu ē matu nīkamiski. Haska mā Deus dayashunairā, hawara Deusū abuai unātā mā amis inū, hawara Deusū danākī abuama unāriakī mā xinā husiamakeakemis matū xinā unaī ē matuwē dateama haska matukiri xinaī ē benimaii. ²⁰Mā haskai hiweawē taeshū nukū Epa Deusū nuku unānuma hiwemamistū matu merabewaya mā Satanás txitekī ha aka hawaira babutā matū mae anua kaikaishanikiki. Mā haska waya nukū Shanē Ibu Jesus Cristō hawē pepawē hau matu unānuma hiwemakubainūwē.

²¹Ha inū, Deusū hau matu duawanū Timóteo ebe dayamistū hawē hātxa matu yunuriaikiki. Enabu Lúcio inū, Jasom inū Sosípatrō hatū hātxa matu yunuriakanikiki.

²²Ea Térciō Paulō hātxa ē matu keneshunaitū nukū Shanē Ibu Jesus ē ikūwāriaiwē taeshū ē hātixari ē matu yunuriai.

²³Ha inū, nenu Corinto anushū ikūwaibu Gaiō hiwe anu itxamisbu inū hawē hiwe anu ea hiwematū hawē hātxa maturi yunuriaikiki. Ha inū, na mae hirabi pei mekemis Erastō hawē hātxa matu yunuriaikiki, Jesusunabu Quartō shūskatunā.

²⁴Nukū Shanē Ibu Jesus Cristō matu merabewakī hau matu dasibi duawakubaishanūwē. Haskakirā.

Roma anushū habū Jesus ikūwaibukiri Deus kēwānikiki, na hātixarā

²⁵Nukū Epa Deusū matu abukī hawē kakape Jesus Cristokiri datā akī ē yusimis mā ikūwāriaiwē taeshū Epa Deusū matu txitūmatiruma ha

kēwanākāwē. Mai hirabi damiwariama na haskakiri Deusū nuku mekei kai bari itxapa hunekī tsuabura yaneri unāmama ibiakūkaini ²⁶natiã ha hãtxa hakiri hatu kenemakī shabakabi wama ini haska Deus ikibi initū yununi txanima natiã yurabu shukua tibibū nīkatã tapī keyutirubu wani ma nū unaiī, hau Deusū hãtxa ikūwākī txibãshanūbunã.

²⁷Deus ha besti unãnepahaira kēwākubainākāwē, niti ikamarã, hawē bake Jesus Cristowē taeshunã. Haskakirã.

Hatiski, ã hãtxarã.

Paulo